

Varočnina lista: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . „ 5.—
 Četrt leta . . . „ 2.50
 Mesečno . . . „ 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ::: popust. :::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Przemysl zopet obkoljen.

Dunaj, dne 11. novembra opoldne.

Namestnik načelnika generalnega štaba generalmajor pl. Höfer uradno razglša: Gibanje naših čet na bojišču proti Rusom se razvija po sklenjenem načrtu. Sovražnik nas ne moti. V srednji Galiciji, katero smo prostovoljno izpraznili, so Rusi prodrli čez spodnji tok reke Wysloka (ki se nad Jaroslavom izteka v San) mimo mesta Rzeszow (severnozahodno od Przemysla) ter so došli v ozemlje okrog mesta Lisko, ki leži južno-zahodno od Przemysla. Trdnjavo Przemysl so Rusi zopet obkolili. V dolini reke Stryj (južno od Lvova) se je moral neki sovražni oddelek umakniti pred ognjem iz avstrijskega oklopnega vlaka in pred našo kavalerijo, katera se je nenadoma pojavila.

Srbi se umikajo.

Dunaj, dne 11. novembra.

Z bojišča proti Srbom prihaja sledeče uradno poročilo:

V jutranjih urah v torek, dne 10. novembra, so avstrijske čete zasedle mišarske višine ob južni strani Šabca. Boj za te višine je trajal 4 dni. Te borbe so zahtevale mnogo žrtev.

Z zavzetjem teh višin smo potisnili desno srbsko krilo daleč nazaj. Ujeli smo mnogo Srbov. Sovražnik je vsled našega naskoka moral zapustiti svojo močno utrjeno črto Mišar—Cer-Planina in se umakniti pred našo armado dalje proti jugoizhodu. Močni sovražnikovi zadnji oddelki so se v dobro pripravljenih postojankah krčevito ustavili našemu prodiranju.

Tudi v prostoru izhodno od črte Loznica—Krupanja naše prodiranje vrlo napreduje, akoravno se sovražni oddelki močno branijo.

Višine na izhodni strani srbskega mesteca Zavlaka so že v naših rokah. (Zavlak leži vzhodno od naše trdnjave Zvornik.)

Kolikor se je dosedaj dognalo, so avstrijske čete v bojih med 6. in 10. novembrom ujele okrog 4000 Srbov ter zaplenile 16 strojnih pušk, 28 topov, med njimi enega težkega, 1 zastavo in mnogo vozov streliva.

Naše neprestano prodiranje v Srbiji.

Umikanje Srbov na črti Mišar—Cer-Planina. — Brezuspješni poizvedovalni pohodi ruske konjenice. — Naša razvrstitev na Rusko-Poljskem in v Galiciji ostala Rusom prikrita. — Przemysl je zopet obkoljen. — Nemci zavzeli Dixmuiden in prekoračili Yser. — Nemška križarka „Emden“ uničena, „Königsberg“ blokirana. — Turki prekoračili egiptovsko mejo. — Turško-ruski boji v Kavkazu.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 12. novembra.

V treh glavnih kolonah prodira avstrijska armada v Srbijo. Naše čete (prva armada), ki so pri Šabcu prekoračile Savo ter zavzele mesto, se pomikajo v jugoizhodni smeri in sicer v prostoru, koder vodita iz Šabca dve dobri cesti proti jugu, ena v Valjevo, druga pa v kolubarsko dolino (južnozahodno od Belgrada). Druga armada, ki je v prostoru med Lešnico in Črnabaro prekoračila Drino, zasedla Cer-Planino, se pomika sedaj proti hribovju, imenovanem Vlašič-Planina, ki sega v južnoizhodni smeri do mesta Valjeva. Tretja avstrijska armada, ki je pri Zvorniku šla čez Drino, je potem, ko je zasedla važne višine na izhodni strani Krupanje, je došla že na hribe izhodno od mesteca Zavlaka (križišče cest Loznica—Postenice—Ljubovija—Valjevo). Oni oddelek tretje avstrijske armade, ki je pred tremi tedni zasedel Jagodino-Planino, je zasedel že visoko grčevje Krog mesteca Sokol, ki leži nekako v sredini med Krupanjjo in Valjevom. Ako pogledamo na zemljevid, vidimo, da je glavna smer avstrijskega prodiranja mesto Valjevo (približno 60 km izhodno od Zvornika in ju-

žno od Šabca) in Kragujevac (100 km južnoizhodno od Belgrada).

Na črti, na kateri stoji sedaj naša armada v Srbiji, smo stali že tudi proti koncu meseca avgusta. Ko pa se je določilo splošno umikanje naše armade, so Srbi svoje izgubljene postojanke zopet zasedli. Sedanja ofenziva v Srbijo ima značaj odločnega prodiranja. Pokrajina Mačva in velik del Podrinja je že naš, sedanja naša smer pa je: osrčje Srbije.

Na našem levem krilu so bili Srbi zadnje dni po štiri dnevem boju, ki se je vršil za mišarske planine (južno od Šabca) hudo tepeni. Ker se je moralo umakniti srbsko desno krilo, je naše levo krilo začelo ogroževati z obkoljevanjem ostale srbske armade, ki je stala na črti zahodno od mišarskih višin proti Krupanji. Nasledek tega je bil splošno umikanje Srbov proti Valjevu in Kragujevacu. Srbski armadi, ki se je sedaj iz prostora med Loznico in Krupanjjo umaknila proti Valjevu, so naše čete prizadale dne 7. in 8. novembra občutne izgube. Poveljevala sta tej armadi generala Šturm in Bojović. V celem je tukaj bilo poraženih šest srbskih divizij. Izgube so na obeh straneh velike. Srbi so izgubili med 7. in 11. novembrom okrog 5000 mož ujetih ter na stotine ranjenih in mrtvih. Srbi se na čeli bojni črti krčevito branijo.

Prestolico Belgrad so začeli Srbi spraznjevati. Kralj Peter leži bolan v topoljskem samostanu pri Nišu; kraljevič Jurij je sicer že okreval, a mu nočejo dati kakega poveljstva.

Novi uspehi proti Srbom.

Dunaj, dne 10. novembra.

S srbskega bojišča se uradno poroča:

Hudi boji ob gorskem vznožju na črti Šabac—Lešnica so se tudi včeraj (ponedeljek) nadaljevali do pozne noči. Naši so zasedli posamezne, od sovražnika močno utrjene postojanke. Na južni strani Cer-Planine so naše zmogovite čete prodrle iz dan poprej zasedenega ozemlja Loznica—Krupanja—Ljubovija še dalje proti Valjevu. Prišlo je zopet do trdovratnih bojev z zadnjimi sovražnikovimi oddelki, katere pa smo po kratkih borbah srečno premagali. Med množičnimi ujetniki se nahaja tudi srbski polkovnik Radaković, med uplenjenimi topovi pa neki na posebno izboren novodoben način narejen top.

Tri srbske divizije uničene.

Dne 9. t. m. so peljali skozi Osjek 200 srbskih ujetnikov, med njimi 4 častnike z 1 majorjem. Ujetniki so pripovedovali, da je vest o samomoru generala Štepanovića resnična in da so Husej timoška,

moravska in sumadska divizija popolnoma uničene. Večina srbskih ujetnikov so macedonski Bolgari.

Kako je v Srbiji.

V Nišu je imela srbska skupština tajno in izredno sejo, v kateri je obrazložil ministrski predsednik Pašič trenutni položaj Srbije. Po tej seji je pa zboroval pod predsedstvom srbskega prestolonaslednika Aleksandra kronski svet, pri katerem sta bila tudi črnogorski posebni odposlanec in ruski poslanik navzoča. Francoska je zopet dovolila Srbiji 50 milijonov frankov posojila, katera svota je že čez Solun došla v Niš.

Iz Niša v Carigrad došli poslanik neke velesile je izjavil, da, četudi je imela srbska armada velike izgube, njena odporna sila še ni uničena. Srbska armada dobiva neprestano orožje, strelivo in denar iz Francije in Rusije. Francoska pomoč prihaja čez Solun. Rusija pa pošilja povprečno vsak teden po Donavi v Kladovo tri parnike. Francozi so poslali zadnje tedne Srbom 6 novih baterij in 3 poljske baterije.

V Nišu se vojska le malo čuti. Živila niso posebno draga. Tuji diplomati so ustanovili celo diplomatski klub, kateremu je prepustil kralj Peter svojega kuharja. Kralj Peter, ki je nevarno bolan, stane v topoljskem samostanu, ki leži 3 ure od Belgrada. V Nišu živi princ Jurij, ki je na zadobljenih ranah ozdravel, a mu vojno poveljstvo radi njegovih posebnosti noče poveriti nobenega poveljstva. Na vojsko spominjajo v Nišu le številni ruski častniki, strežniki in strežnice.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 12. novembra.

Danes objavljena poročila nam povedo, kako se je izvršila nova razvrstitev naših čet v Galiciji, ki je postala potrebna vsled umikanja nemško-avstrijskih čet na Rusko-Poljskem za reko Warta. Povdariti je treba nasproti hudobnim jezikom, ki so vedno radi na obrekovalnem delu, posebno v krogih, kjer bi to bilo najmanj pričakovati, da se je naše umikanje izvršilo samo z ozirom na izpremenjeno bojno črto na Rusko-Poljskem, ne pa morda prifiskom nam v Galiciji nasproti stoječih ruskih čet. Nasprotno, v Galiciji smo imeli mi pod izredno spretnim vodstvom generala Borojeviča dosedaj ulogo polagoma prodirajočih, Rusi umikajočih.

Vsled naših prostovoljno izpeljanih operacij v Galiciji je Przemysl zopet od Rusov obkoljen. Vsa Avstrija je prepričanja, da bo trdnjava tudi tokrat storila svojo dolžnost. Przemyslu je drugokrat odkazana velevažna naloga, da priveže zopet veliko število ruskih čet na se in s tem olajša našo ofenzivo.

Rusi nam sledijo v srednji Galiciji s tremi armadami. Prva koraka čez spodnji tok reke Wyslocka, bržkone v prostor okoli Tarnova, druga čez Rzeszov v smeri na Jaslo, tretja v prostor Sanok—Lisko.

Položaj na Rusko-Poljskem.

Lipsko, dne 10. novembra.

List „Leipziger Neueste Nachrichten“ opisuje vojni položaj na Poljskem sledeče: Avstrijska poročila nam sedaj prvokrat podajo nekaj jasnosti o splošnem umikanju zavezniških armad na Rusko-Poljskem. Smer umikanja, kakor se vidi, ni naperjena naravnost proti zahodu, temveč bolj proti jugozahodu. Radi tega Rusi ne morejo svoje glavne vojne sile naperiti

proti Nemčiji, ampak so prisiljeni, da se obrne glavna ruska armada proti jugozahodu. Da Rusom ta smer ni posebno ljuba in so proti svoji volji morali spreminiti svoj prvotni vojni načrt, je razvidno iz tega, ker ruska armada le polagoma sledi umikajoči se nemški in avstrijski armadi. Rusi ne morejo več prodirati po svojem nameravanem načrtu, ker bi se izpostavili v tem slučaju nevarnosti, da jih zavezniški armadi na levem krilu (ob Galiciji) primeta od strani. Nemški in avstrijski umikalni načrt iz Rusko-Poljskega proti Visli in izogibanje pred glavno sovražno silo je imelo uspeh, da je nameravani glavni ruski napad na izhodno mejo Nemčije odstranjen. Rusi imajo sedaj s svojo glavno silo prodirati v prostore, ki so jih določila poveljstva avstrijske in nemške armade. Ta način vojevanja se smatra kot velik uspeh naših armadnih poveljstev. S tem, da se je Ruse pritegnilo v drugo smer, se je pridobilo mnogo časa, kar je posebno na položaj na francoskem bojišču velike važnosti. V severni Franciji se bitka vedno bolj bliža končni odločitvi in ako je enkrat padla odločitev na francoskem bojišču, bo Nemcem mogoče vreči velik del svojih vojnih sil proti Rusom. Naloga obeh zavezniških armad je, da do tistega časa zadržujejo Ruse, da ne prodrejo čez naše meje. Da se sedanji glavni boj med Rusi in našimi četami vrši na ruskem ozemlju, je nov dokaz, da čovstva podvzetja vrhovnega vodstva zavezniških armad dobro premišljena.

Na severnem Poljskem.

Nemški general Blume piše v „Berliner Militärwochenblatt“, da je v kratkem času pričakovati važnih dogodkov na severnem Poljskem. Nemška armada, ki je združena z avstrijsko in začela ofenzivo proti Varšavi in Ivangorodu, se je na novo grupirala ob reki Varti, ki teče kakih 60—70 km od pruske meje. Stališče za to reko je za nemško armado jako ugodno. Minuli teden se je ob tej reki pojavila ruska kavalerija in pri Kolu šla čez vodo. Bilo je 11.000 vojakov s 36 topovi. Ruski kavalerijski naskoki so vedno znamenje, da se pripravljajo Rusi na ofenzivo. Omenjeni zavrženi kavalerijski oddelki so pač tudi imeli namen, spoznati pozicije nemške armade in tako olajšati ruski armadi ofenzivo. Bržčas se bodo tam, kakor sodi general Blume, v kratkem zgodili važni dogodki.

General Hindenburg ni ujet.

„Lokalanzeiger“ zanika z vso odločnostjo zelo razširjeno vest, da je bil general Hindenburg obenem s saškim princem, ki mu je bil pridružen, ujet.

Armadni poveljniki.

Berolin, dne 10. novembra.

Švicarski listi pripovedujejo, da poveljuje nemški prestolonaslednik središču nemške armade na francoskem bojišču; na Poljskem poveljuje general Hindenburg levemu, avstrijski general Dankl pa desnemu krilu, ki je sestavljeno iz avstrijskih čet.

Černovice varne pred Rusi.

Budimpešta, 11. novembra.

Poročevalec budimpeštanskega lista „Az Est“ poroča iz Črnovic svojemu listu z dne 10. novembra sledeče: Boji, ki so se vršili pred dvema dnevoma med avstrijskimi in ruskimi prednjimi četami v bližini Črnovic, so imeli namen, da se je ugotovila moč ruskih čet v Bukovini. Iz gibanja teh čet je bilo sklepati, da so se pripravljali Rusi na večji napad na avstrijske čete z očitnim namenom, da bi se zopet polastili Črnovic.

misli, zakaj naj si so uplivali na deco zunanji vtisi: govornice odraslih, časniki itd., vendar se je v njih duši vse to, kar so slišali in čutili, združilo v sliko, ki je na svoj način vendar le kolikor toliko izvirna.

Izmed 56 šolarskih izdelkov hoče priobčiti pisec teh vrstic samo nekatere najbolj značilne. Iz njih lahko povzame enajst. Čitatelj dvojice; prvič, da se šolska mladina neizmerno zanima za vojno in njene dogodke, in drugič — ker so poedini sestavki le tu in tam malo popravljeni — da po trimesečnih počitnicah zlasti sedaj v dobi običnega čitanja časnikov, v pismenem izražanju ni škode trpela ali zaostala.

Vojske, katera sedaj tako hučo razsaja, so krivi Srbi, ker so umorili našega prestolonaslednika. Zato je napovedala Avstrija Srbiji vojsko. Vsi rezervisti in črnovojniki so bili poklicani v službo. Tudi naš sosed so šli. Ljudje pravijo, da bo sedanja vojska trajala blizu dve leti. Avstrija je tudi Rusiji napovedala vojsko. Na severu je bila najhujša bitka dne 26. avgusta, ker še naši niso bili pripravljani. Isti dan so morli jesti sirovo mrkovo in repo, ker so jim Rusi zajeli kuhinjo. V časnikih se piše, da je pri Rava-Ruski bila na bojnem polju tudi 13letna deklica, ki je nosila vojakom vodo. Enkrat pa jo je zadel šrapnel v nogo, da so ji morali nogo odrezati.

M. K.

II.

Mobilizacija se je začela koncem julija. Morali so iti vsi moški od 20.—42. leta na bojno polje. Avstrija ima boj z Rusi in Srbi, Nemčija pa z Francozi in Angleži. Sedaj še Avstriji pomagajo poleg Nemcev tudi Turki. Nekaj naših vojakov je v Srbiji, nekaj pa v Rusiji. Take vojske že ni bilo mnogo sto let. Pravijo, da bo trajala vojska do Božiča, na spomlad pa se bo začela na novo, da bi bil po zimi mir. Jaz imam brata v vojski, vojskuje se proti Ru-

Večraj dne 10. novembra je bilo gibanje avstrijskih čet zelo živahno. Nekaj kilometrov na severni strani Črnovic so prekoračile avstrijske čete reko Prut, ne da bi bili opazili Rusi. Avstrijska artilerija je tudi sedaj in sicer ravno tako, kakor svoj čas, ko so Rusi zbežali iz Črnovic, postavila svoje baterije takorekoč za hrbtom Rusov, med tem, ko je prišla avstrijska infanterija pod zaščito artilerije Ruse od strani. Rusi, vi so nameravali drugi dan naskočiti Črnovice, so se jeli umikati in sicer naravnost v žrelo avstrijskih topov, ki so bili postavljeni za njihovim hrbtom. Avstrijska artilerija je začela v primernem trenutku in je porazila v večurnem boju Ruse, kojih položaj je bil grozen in brezupen. Na tisoče ruskih mrtvecev pokriva bojno polje, več sto Rusov je pa bilo ujetih. — V tem trenutku so Črnovice tako varne pred Rusi, kakor še menda nikoli poprej.

Rusija s svojimi močmi pri koncu.

Vojni poročevalec „Reichspost“ poroča svojemu listu z bojišča z dne 7. novembra sledeče: Kakor izvem, je Rusija že odposlala na bojišče svoje črnovojnike. Tako n. pr. so bile čete, katere so korakale proti Karpatom, črnovojniške čete, sestavljene v posebne divizije in brigade. Da je temu res tako, dokazuje dejstvo, da so Avstrijci ujeli pri Przemyslu 17letne ruske vojake-mladenice. Iz tega se sklepa, da je morala Rusija vkljub svoji dozdevni ogromni moči že komaj po trimesečni vojni upoklicati pod orožje mladenice tretjega poziva.

Italijanska sodba o ruskem vojevanju.

Stotnik italijanskega generalnega štaba Cabatti piše v „Perseveranzi“ o ruskem načinu vojevanja ter končno trdi, da uspehi Rusov niso rezultat duhovitega zasnutka, jasno organiziranega načrta ali izvirne strategije, ampak čisto mehanično postopanje, da se postavi sovražniku dvakratna ali trikratna premoč nasproti in se sovražnik odbije s surovo silo velikega števila. S svojimi močmi bi lahko Rusija mnogo boljše koristila zaveznikom in svojemu lastnemu vojnemu ugledu.

Vojna in vojna.

Vojni poročevalec Bauer pripoveduje: Na meji med Bukovino in Rusijo sta dve vasi, večja na ruskem, manjša pa na avstrijskem ozemlju. Prebivalci obeh vasi so si bili dobri prijatelji, ki so komaj vedeli, da žive v dveh državah. Še-le, ko je bila napovedana vojna, so postajali zamišljeni. Prve dneve se sicer ni pri njih nič izpremenilo, vojakov niso videli ne ti ne oni, le pop jim je razlagal, kaj je to vojna. Ali kdo ve, če je razumel kateri razlago vojne. Nekega večera pa pograbiyo nakrat kole in kose in hajdi na avstrijsko ozemlje. Avstrijski niso sprva razumeli, kaj da hočejo od njih, a tedaj so jim razložili njih prijatelji, da je zdaj vojna in da je zato vse carjevo. Kdor se temu ne pokori, bo mrtev. In tako so naložili vozove, pobrali avstrijskim kmetom vse in odšli. Zaman so skušali pojasniti uplenjeni, da to ni v redu, ruski so jih le dobrodušno pomilovali. Avstrijski kmetje so bili v manjšini in udati so se morali. Med tem ko so se v ruski vasi gostili na račun Avstrijcev in so v uplenjeni vasi plakale žene za ugrabljenim imetjem, pa pride v vas oddelek avstrijskih dragoncev. Lačni in žejni prosijo okrepčila, ali v vsej vasi ni bilo niti kure niti krave. Kmetje so jokali in tožili, da jim je ugrabljeno vse. Dragonci pa so bili Čehi in niso razumeli njih tožb. Ko pa so jim neprestano kazali v drugo vas in ko se je od tam čulo mukanje krav, ki so tožile po domači staji, so razumeli, zasedli konje in odšli v drugo vas. Za njimi pa vsi oplenje-

som. Piše nam, da bi rad videl že svoj rojstni kraj, na ga, kakor pravi, bržkone ne bo. Če bodo imeli Rusi več naših vojakov zajetih, bomo morali mi njim plačati, drugače pa oni nam. P. T.

III.

Sedaj je vojskin čas. Mnogo možev in mladeničev je poklicanih na vojsko. Turki se sedaj vojskujejo z Rusi, Nemci pa z Rusi in Angleži. Pri Antwerpnu je padlo precej naših, pa tudi ruskih vojakov. Ljudje pravijo, da bo vojska trajala še dalje, nego eno leto. Veselkov „tetec“ so bili ranjeni v levo nogo pri Rava-Ruski. V Brodu so jim nogo odrezali, potem so jih odpeljali v Kijev, kmalu na to pa v Moskvo. Pisali so domov, da bi jim žena poslala denar, kar so tudi sedaj storili. Glavnikov iz Središča, ki je prišel ranjen domov, je prijavil, da so našli vojaka nekje koledar, v katerem je bilo napisano, da bodo leta 1914 meseca julija in avgusta velike mobilizacije, septembra in oktobra bodo huđi boji, novembra bodo pogajanja in meseca decembra pa bo sklenjen mir. M. J.

IV.

Sedaj že teče četrti mesec, ko se je razširila govorica, da bo vojska. In res, ni še preteklo tri dni, ko je bila že mobilizacija. Takrat je bilo zares strašno. Po noči od nedelje (26. julija) do pondeljka se je sklicalo vse pod orožje. Avstrija je napovedala Srbiji vojsko, ker se je hotela maščevati za prestolonaslednikov umor. Ker pa tudi Rusija ni hotela mirovati, nam je prišla Nemčija na pomoč. Tako so se začele vzdigovati proti nam in Nemčiji Angleška, Belgija, Francija in Črnagora. Tako je nastal svetovni boj, ki je, kakor pripovedujejo ranjenci, strašen. Pred nekoliko dnevi pa se je tudi Turčija vzdignila proti Rusiji ter nam tako prišla na pomoč. Kedaj bo konec vojske, ne ve nikdo. Ljudje govorijo to in ono, jaz pa mislim, da bo že božič obhajal vsak na svojem domu. T. K.

LISTEK.

Šolski otroci o sedanji vojski.

Priobčil A. K. (Središče).

Sedanje vojno stanje je potegnilo za seboj vse sloje človeške družbe, vse faze človeškega življenja. Vse in povsod se govori in piše samo o vojski in o tem, kar je z njo v zvezi.

Človek bi niti ne verjel, kako zelo se zanima naša šolska mladina za vojne dogodke!

Ker goji že nekaj let sem tudi ljudska šola, moderno ali prosto spisje, to je, da zapisujejo otroci s svojimi besedami lastne doživljanje iz vsakdanjega življenja, da spravljajo to, kar vidijo, mislijo in čutijo, s preprostimi besedami na papir, zato se ni čuditi, ako vzame učitelj v službo spisovnega pouka tudi sedanjo vojsko.

Po trimesečnih počitnicah smo se zbrali zopet v šoli. Prvi dan še razvrščamo otroke ter se pripravljamo na resno delo, toda že drugi dan se začne redni pouk, izvemšči seveda novince, s katerimi pride mo še le čez dva ali tri tedne v pravi tir.

Šolski urnik naznanja spisno uro. Kaj nam je bližje, nego vojska? Hajd torej: dajmo otrokom nalogo, v kateri naj napišejo vse, kar so slišali ali čitali o vojski in o tem, kar se je izvršilo pod uplivom vojnega meteža.

Pisec teh vrstic je učitelj, ki deluje na najvišji stopnji šestrazredne ljudske šole v Središču. Dne 7. novembra t. l. je dal svojim učencem nalogo, glasečo se: „Nekaj o sedanji vojski.“ Početak ali dispozicije ni podal nobene, dobro vedoč, da bi spis potem ne bil več popolnoma prost, marveč uklenjen v neprijetne spono.

Zanimivo je, kaj vse in v kaki obliki so spravili otroci svoje misli na papir. Lahko rečem „svoje

ni z vozovi. Sosedje so tako dobili hitro natančen pouk o vojni. Sledilo je veselo svidenje s kravami, gosmi in uro pozneje je bilo že zopet vse nazaj v vasi, če tudi malo več, o tem molče viri. Prebivalci obeh vasi pa so od tedaj zopet dobri sosedje in sedaj vedo vsi, kaj je to vojna.

Vojna in municija.

Italijanski listi so mnenja, da bo najbrže odločilnega pomena za sedanjo vojno, kateri državi bo prej zmanjkalo orožja in streliva. Naravno je, da moštvo vsake armade sčasoma začne pešati, a to se izravna, med tem, ko je z orožjem in strelivom drugače. Če bi imela ena armada neizčrpne zaloge streliva, bi njenega napredovanja sploh ne bilo mogoče zadržati. A tisti dan, ko ena armada s sovražno armado ne bo mogla več tekmovali glede števila topov in pušk ali celo glede municije, se bo usoda zanjo obrnila na slabo. Seveda bo prišlo to še le čez mesec v pošte.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 12. novembra.

Na celi 660 km dolgi bojni črti od severno belgijsko-francoske morske obali Atlantskega oceana pa notri do Belforta ob francosko-švicarski meji, črta, ki odgovarja približno razdalji od Trsta do Krakova v Galiciji, traja srdita borba med francosko-angleško-belgijskimi in med nemškimi četami že 15. teden z nespremenjeno silo še vedno dalje, ne da bi prišlo na tej ali oni točki do odločitve. Posebno krvavi in ljuti so boji, ki se bijejo za zadnji košček Belgije ter za severno francosko morško obal med Dünkirchenom in Boulogne. Nič manj srditi so tudi boji ob francosko-belgijski meji, kjer napredujejo nemške čete sicer polagoma, toda stalno, kajti zasedle so že več važnih postojank, kot Dixmuiden, Vailly, Chavonne in še več drugih ter uspešno napadajo Ypres, Noyon, Arras in Lille. Vsako teh postojank, ki so vsled neprestanega obstreljevanja že podobne razvalinam, branijo francosko-angleško-belgijske čete z vso trdovratnostjo, a Nemci jih pa z isto trdovratnostjo napadajo. Istotako napredujejo nemške čete ob reki Aisne, kajti posrečilo se jim je poriniti Francoze čez to reko. Med Verdunom in Toulom so pa Nemci odbili uspešno vse francoske napade. Na trdnjavo Verdun pa padajo neprestano krogle iz težkih nemških oblegovalnih topov in avstrijskih motornih baterij.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 10. novembra.

Iz velikega vojnega stana z dne 10. novembra dopoldne se poroča: Napadi nemških čet pri Ypernu so bili tudi včeraj, dne 9. novembra, uspešni. Nemške čete so ujele čez 500 Francozov in Angležev, med njimi je bilo tudi nekaj zamorcev in indijskih vojakov ter zaplenile več strojnih pušk.

Tudi dalje proti jugu so nemške čete napredovale. Vsi protinapadi Angležev so bili odbiti.

Na Rusko-Poljskem je pri Koninu nemška kavalerija razpršila ruski bataljon, ujela 500 mož in zaplenila 8 strojnih pušk.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 9. novembra.

Iz velikega vojnega stana z dne 9. novembra dopoldne se poroča:

Včeraj, dne 8. novembra popoldne so zopet obstreljevale sovražne vojne ladje nemško desno krilo. Artilerija nemških čet je pa kmalu prisilila sovražne vojne ladje, da so se umaknile.

Zvečer in po noči je napravil sovražnik napad iz smeri Nieuporta, toda ta napad se je popolnoma izjalovil.

Vkljub zelo trdovratnemu odporu so napadi nemških čet pri Ypernu napredovali sicer polagoma, toda stalno. Vsi protinapadi sovražnika južnozahodno od Yperna so bili odbiti. Nemške čete so ujele več sto sovražnih vojakov.

Na izhodu je bil odbit napad močnih ruskih čet severno od jezera Wysztynez. Sovražnik je imel velikanske izgube. Nemške čete so ujele čez 4000 Rusov ter zaplenile 10 strojnih pušk.

Boj za Arras.

Iz Pariza se z dne 8. t. m. javlja: Včeraj, dne 7. novembra, se je z velikansko silo in ljutostjo vnovič začelo obstreljevanje mesta Arras. Arras je podobno gorečemu starorimskemu mestu Pompeji po razdejanju. V 48 urah je bilo spremenjeno to mesto v kup pepela. Vse prebivalstvo je zbežalo, le oblasti so še ostale v mestu, toda tudi te bodo v najkrajšem času zbežale v Boulogne. Obstreljevanje Arrasa je doseglo pretečeni petek vrhunec. Sovražnika sta si stala ob obeh straneh mesta nasproti, artilerija obeh pa je bruhala v enomer dež granat v mesto. Tudi nemški zrakoplovci so metali iz zrakoplovov bombe v mesto. Dosedaj Nemci še niso mogli zasesti mesta.

Boj za Ypern.

„Münchener Neueste Nachr.“ poročajo z dne 11. nov.: Obal je v širokosti 25 km zasedena od Nemcev. Nemške artiere popozoma obvada Ypern, tako da je še ta teden upati ugodnega uspeha.

Boj za Verdun.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ objavlja pismo nekega bančnega uradnika z dne 1. novembra t. l. ki se udeležuje kot častnik nemške armade obleganja

francoske armade Verdun. Odlok pisma se glasi: Boj za Verdun bo odslej zelo zanimiv, ker se je Nemcem posrečilo spraviti pred trdnjavo one težke motorne baterije in težke oblegovalne topove kalibra 42 centimetrov, ki so tako uspešno obstreljevale belgijsko trdnjavo Antwerpen. Moj polk, piše dalje, je že ves teden zakopan v zemljo oddaljen le nekaj sto metrov od predutrdb v rduna.

Nemci zasedli mesti Dixmuiden in St. Etoi.

Berolin, dne 11. novembra.

Iz nemškega glavnega stana se poroča: V okoličnici mesta Yser je dosegla nemška armada znatne uspehe. Mesto Dixmuiden so Nemci z naskokom zasedli. Ujeli so več kot 500 mož ter zaplenili 9 strojnih pušk. Tudi na južni strani Dixmuidena so nemške čete napovedale. Na zahodni strani mesta Langemark so Nemci med pevanjem bojnih pesmi naskočili prednje sovražne postojanke ter so se jih polastili. Kakih 2000 Francozov in 6 strojnih pušk je padlo Nemcem v roke. Mesto St. Etoi, ki leži južno od Yperna, je po večdnevem hudem boju se podalo nemški bojni sili. Tukaj je bilo ujetih 1000 Francozov in zaplenjenih 6 strojnih pušk.

Angleži so proti višinam pri mestu Armentiers, ki obvladujejo okolico, napravili več obupnih naskokov, a višine so vkljub temu ostale v nemških rokah.

Na južni strani mesta Lille je naše prodiranje tudi dobro napredovalo.

Posebno velike izgube so imeli Francozi v gorovju Argonnen, ko so skušali zopet zasesti višine od mesta Vienne le Chateau. V argonskih gozdovih, kakor tudi na severni strani mesta Verdun so bili francoski napadi povsod odbiti.

Zasebna poročila pravijo, da so se Nemci že polastili važnega mesta Ypern.

Nemški letalci nad Parizom.

Berolin, 8. novembra.

„Kreuzzeitung“ prijavlja pismo oficirja, ki je s tremi drugimi oficirji dne 11. oktobra na treh biplanih letel čez Pariz. V pismu je rečeno: Vrgli smo 17 bomb in listke, na katerih je bilo zapisano: „Anverza je že zavzeta; prihodnjič pridete vi na vrsto.“ Francozi ne omenjajo v svojih poročilih ne teh listkov, ne tretjega zrakoplova. Bombe so v nekaterih mestnih delih razbile več hiš, ubile osem oseb in 26 oseb ranile.

Prvi obisk nemških letalcev na Angleškem.

Prvi nemški letalec v tej vojni, ki je obiskal Angleško, je poročnik Caspar iz Kassela. Prevozil je nevarno progo pri precej močnem vetru. On in pa njegov spremljevalec sta vrgla 15 bomb, ki so napravile na obrežnih utrdbah, kolikor sta mogla opazovati, precej škode. Letalca sta ostala vedno v precejšnji višini.

Oba nemška letalca, Caspar in Roos, sta, kakor poročajo iz Dunaja, dospela tudi nad London.

Življenje v francoskih strelskih jarkih.

„Corriera della sera“ prinaša iz Pariza kratkočasnice iz strelskih jarkov. Neki častnik piše, da so si napravili njegovi vojaki v zakopih kopalnico popolnoma moderno urejeno. Vsa stotinja more dobiti zjutraj gorke pršne kopel. Vsi generali, pravi, so prišli, da si ogledajo našo napravo. Imamo tudi brivnico ter si bomo napravili malo gledališče, eden izmed nas je arhitekt, drugi ima psa, ki nas kratkočasni. Divjačina, ki se je zatekla med obe fronti, daje povod za čudne prizore. Nekega zajca smo obstreljevali z obeh strani. Sedaj bi se moral začeti boj za zajca, iz nemških strelskih jarkov so klicali „tobak, tobak!“ Streljanje je prenehalo. Eden naših je šel iskat zajca ter položil tja paket tobaka, ki ga je zopet Nemeč nesel svojim. Trenutek pozneje se je začel boj iznova. Včasih se je vprizorilo streljanje na tarčo. Francoz dvigne napuški čepico čez strelski jarek in Nemci streljajo. Če zadene kaka krogla, pokažejo z lopato. Da se zavarujejo pred nočnimi napadi, mečejo na polje pred jarkom prazne skatle za konzerve, ki zarožljajo, kadar se jih kdo dotakne. Včasih zadene ob nje kak zajec in takoj se začne pekleno streljanje.

Turčija-Rusija-Francija-Anglija.

Maribor, 12. novembra.

Turčija je sedaj v vsej obliki napovedala vojno Rusiji, Angliji in Franciji. Sultan je izdal poseben irade, v katerem opisuje, kako je Rusija začela sovražnosti v Črnem morju, kako se jim je pridružilo angleško-francosko brodogojstvo, kako so vse tri države odpoklicale svoje poslanike, in na podlagi teh dokazov, da je prisiljen, napove sultan imenovanim državam vojno.

Po uradnih poročilih so Turki prekoračili že egiptosko mejo. V kaki moči, nam ne povedo, za to je nemogoče presoditi, ali je že kmalu pričakovati na tem torišču večjih dogodkov.

Tudi o moči kavkaških bojnih sil na turški in ruski strani nimamo zanesljivih poročil. Tam se že vršijo boji, toda nam se ne zdi verjetno, da bi se jih udeleževale številnejše čete.

Turčija sedaj obrača glavno skrb na to, da zainteresira ves mohamedanski svet za svojo vojno ter ga skuša spraviti ob svojo stran. Dosedanja poročila o zadržanju Perzije, Afganistana, Indije in tudi afrikanških rodov je treba sprejemati z vso rezervno, dokler nimamo neoporekljivih vesti.

Turki prekoračili egiptosko mejo.

Carigrad, dne 9. novembra.

Uradno poročilo turškega glavnega stana z dne 8. novembra pravi: Z božjo pomočjo so včeraj turške čete prekoračile egiptosko mejo.

Ker se je rusko brodogojstvo umaklo v svoja pristanišča, je turško brodogojstvo bombardiralo Poti, najvažnejše kavkaško pristanišče, in napravilo precej škode.

Ko so turški orožniki in rodovi uničili angleške čete, ki so se izkreale v Akabi, so se 4 angleške križarice, ki so se tam nahajale, umaknile. Ostala je le še ena križarica.

Prvi spopadi v Kavkazu.

Carigrad, dne 9. novembra.

„Agence Ottoman“ objavlja poročilo turškega glavnega stana z dne 8. novembra ob 7. uri zvečer:

Ravno so došle vesti, da so bili Rusi v dva dni trajajočih bojih na kavkaškem ozemlju poraženi. Turška armada je vkorakala v sovražnikove postojanke.

Ob 10. uri zvečer je bilo izdano sledeče poročilo turškega glavnega stana: Med tem, ko je turška kavalerija skozi Kagysman (ob reki Arax na ruskem ozemlju blizu turške meje) prodirala proti sovražniku, je napadla naša sila središče ruske armade, ki je bila sestavljena iz močnih vojnih sil. Po ljutem boju, ki je trajal 2 dni, so bili Rusi poraženi. Naša armada je zasedla od sovražnika zapuščene postojanke.

Rusko poročilo o kavkaških bojih.

Ruski generalni štab z dne 10. novembra poroča: Dne 8. novembra se je boj zopet ob jutranji zori pričel. Proti nam so prikorakale turške čete, ki so bile zbrane v prostoru okoli Erzeruma in dobile ojačenj iz drugih garnizij. Popoldan se je razvil nenavadno hud boj, ker so Turki dobili v prednje vrste sveže divizije. Toda ni se jim posrečilo, da bi obkolili ruski bok. Proti večeru so Rusi vzdržali svoje postojanke.

Upor v Kairi.

Dunaj, dne 10. novembra.

Poročilo lista „Reichspost“ iz Kodanja se glasi: Časniki poročajo, da so v mestu Kairo v Egiptu izbruhnili nemiri. Čudno se zdi, da se angleško vojaštvo ni udeležilo nastopa zoper upor. Mohamedanske molilnice (mošeje) v Kairi so zaprte.

Indi in Afgani pri Turkih.

Iz Bagdada se poroča, da se oglašajo mnogoštevilni mohamedanski Indi in Afgani kot prostovoljci za turško armado. Mezopotamija ima žitnih zalag za 5 let.

Senusi in Beduini ustajajo proti Angležem.

Milan, 10. novembra.

„Corriere della Sera“ smatra, da je položaj v Egiptu in sosednji pokrajini Cirenajki postal resen. Turškega rodu Felah se Angležem ni treba bati; pač pa so jim nevarni Senusi in Beduini, katere se s posebno agitacijo iz Carigrada in s podporami v denarju in orožju drži vedno v smeri, ki je nasprotna izobraženim Egipčanom in Angležem. V Egiptu bo nastopila kmalu deževna doba. V tem času Beduinom ni težko se preskrbeti z vodo v krajih, ki drugače nimajo vode. Tudi poljska dela so že dokončana.

Kakšne sadove rodi organizacija, katero je svoj čas znani Turek Enver-paša upeljal med beduini, nam dokazuje dejstvo, da so zadnji čas Beduini s topovi, infanterijo in kavalerijo napadli utrjena italijanska mesta. Turške podpore za Beduine in Senuse so tako velike, da je poveljnik Senusov zvišal plačo svojim vojakom. Agitacija za Turke je posebno v izhodni dolini reke Nil zelo velika; pa tudi oni Beduini, ki stojijo na drugi strani Nila, so stopili v upor.

Mohamedanci napovedujejo sveto vojsko.

Berolin, dne 10. novembra.

Iz Carigrada se poroča listu „Berliner Tagblatt“: V Turčiji postajajo vedno močnejši glasovi, da je boj zoper sovražnike skupna naloga vseh mohamedancev. Turški listi pišejo, da je tudi življenski pogoj in verska dolžnost Perzije, da stopi v boj zoper Rusijo in Anglijo. Četudi Perzija radi vmešavanja Rusije in Anglije ne razpolaga z dobro izurjeno armado, vendar so lahko perzijski rodovi: Šahsevani, Karadagi, Bahtiar i. dr. Rusom in Angležem zelo nevarni. V šejh-ül-islam se vrši važno posvetovanje, v katerem se bo sklenilo, da se bo odslej vse mohamedance, ki se borijo od strani Rusije, Anglije in Francije smatralo kot navadne morilce in ne kot vojake. Na podlagi tega sklepa se bo napovedala sveta vojska. Ta mohamedanski sklep, imenovan „fetvah“, se bo kljub prekinjenemu svetovnemu prometu, razglasil po vseh pokrajinah, kjer prebivajo mohamedanci.

Na morju.

Križarka „Emden“ uničena.

Najdrznejša nemška križarka „Emden“, strah Indijskega morja in angleške admiralitete, ki je potopila na raznih morjih 21 angleških trgovskih parnikov, kojih vrednost znaša na milijone, je dne 9. novembra storila junaški konec.

Na križarko „Emden“ so napravile v zadnjem času razne angleške, francoske, ruske in japonske brze križarke pravcati lov. Tudi angleški križarki „Melbourne“ in „Sidney“ angleško-avstralskega vojnega brodograja, ki se odlikujeta vsled svoje velike brzine, sta bili noč in dan na lovu za križarko „Emden“. Dne 9. novembra je priplula „Emden“ do Kokosovih otokov in je izkrcala na otok Kelling ob zahodni obali otoka Sumatra v Indijskem morju, oboroženi oddelek pomorščakov, z namenom, da bi isti uničili tamošnjo brezlično postajo. V tem trenutku je pa priplula angleška brzokrižarka „Sidney“, in je prisilila „Emden“, da se je morala spustiti z njo v boj. V hudem boju, ki se je vnel med obema križarkama je podlegla „Emden“. Radi eksplozije (razstrelbe) je nastal na „Emdenu“ požar, ki je uničil križarko. Večina posadke je rešena.

Nemška križarka „Königsberg“ zajeta.

Nemška križarka „Königsberg“, ki je delala že Angležem ob izhodni afriški morski obali velike preglavice ter uničila mnogo parnikov, ki so vozili po Indijskem morju v Rudeče morje, je priplula dne 30. oktobra pred otok Mafia v Izhodni Afriki, ki se nahaja pred izlivom reke Rufidschi. Angleška križarka „Catham“ je zasledovala križarko „Königsberg“. Ta nemška križarka je takoj odplula v izliv reke Rufidschi, da bi ufekla mnogo močnejši angleški križarki „Catham“, katera je ni mogla zasledovati, ker je bila voda reke Rufidschi za njo preplitva. Nemška križarka „Königsberg“ je zavozila na reki na skalo in ne more nikamor. Del posadke „Königsberg“ se je podal na suho in se dobro utaboril na obrežju reke. Angleška križarka „Catham“ je obstreljevala nemško križarko „Königsberg“ in posadko na obrežju. Pred izlivom reke Rufidschi so pa potopili Angleži veliki parnik, ki je vozil premož, tako, da „Königsberg“ ne more več uteči na morje. Pred izlivom reke križarajo po morju angleške bojne ladje.

Pomorska bitka pri Čilu.

Listu „Times“ se poročaj iz Santiaga: Poročilo, da se je „Glasgow“ usidrila pri Kap Karzanza, se ne obistinuje. Dejstvo je, da ni o angleških ladjah, ki so se udeležile bitke ob čilenski obali, ne duha in ne sluha. Ali so vse uničene?

Divji lov za nemškimi vojnimi ladjami.

Frankobrod, dne 10. novembra. „Frankfurter Zeitung“ poroča iz Londona: Japonsko brodograje, ki je bilo pred Tsingtauom, je dobilo baje nalog, da poišče nemške ladje, ki so zmagale ob čilski obali.

In rimska „Tribuna“ poroča, da se celo japonsko brodograje združuje z angležimi in odide na lov nemških križark in trgovskih ladjah v Tihem oceanu.

Križarka „Cesarica Elizabeta“.

Naša križarka „Cesarica Elizabeta“, ki je bila ob izbruhu vojske usidrana v Tsingtau-u, je potopljena. Potopili so jo naši mornarji sami, da bi ne prišla v roke Japoncem. Za boj radi svoje starosti ni bila več sposobna. Zgrajena je bila l. 1893 v Trstu. Posadka ladje je odšla v Tsingtau ter se skupno z Nemci udeleževala bojev za trdnjavo. Kaj je sedaj njihova usoda, ni nobenih poročil.

Italijan, ki je ukradel bojno ladjo.

Inženir Belloni, kateri je, kakor smo že poročali, ukradel v italijanski mornariški ladjedelnici Spezziji trdki Fiat podmorski čoln, katerega je gradila za Rusijo in se z njim odpeljal v Ajaccio, je pripovedoval poročevalcu lista „Secolo“ o tem, kar je nameraval storiti s podmorskim čolnom, sledeče: „Hotel sem spraviti podmorski čoln ali v ruske roke, ali pa z njim napasti avstrijske bojne ladje v Jadr. morju. Če bi se mi bil moj načrt tako posrečil, kakor sem si predstavljal, bi bil razobesil rusko zastavo, in bi bil napadel avstrijske vojne ladje. Priznam, da sem pričakoval, da se bo moje postopanje sprejelo čisto drugače, kakor se je v resnici sprejelo. Nameraval sem izzvati hrupapoln političen protest, katerega bi bil podpiral po svojih močeh, z namenom, da bi Italija opustila svojo nepristranost. Mučila me je domišljija, da bi vsaj Francija morala upoštevati vrednost mojega idealnega podjetja.“

Belloni je nato poročal o svoji vožnji po morju iz Spezzije, kako se je izkrcal na otoku Isola Rosa, odkoder je brzojavil ruskemu poslanstvu v Bordo: Belloni se hoče peljati iz Ajaccio na Maltu in od tam v Valono, kjer bo čakal na ruski odgovor, ali naj tam sprejme na krov potrebno moštvo in strelivo. Francoska cenzura je Bellonijev brzojav zaplenila in ladjinega tatu ni zvezala z rusko oblastjo, katera bi bila gotovo vso stvar drugače ukrenila. „Jako

čudna in naravnost strahopetna francoska diplomacija je s svojim neumnim vmešavanjem preprečila te moje lepe načrte“, toži Belloni. „Mene se je skoroda proglasilo za tatu. Jaz sem razobesil rusko zastavo, da bi s tem javno pribil potrebo naravne zveze med Italijani in Slovani zoper skupnega sovražnika. S tem svojim činom pa sem naletel na hud odpor pri vladi, katera mi je odtegnila pokojnino, izgubil sem tudi še svojo zasebno službo in sem tako obsojen v pregnanstvo!“

Kako je padel Tsingtau.

Amsterdam, 11. novembra.

Reuterjeva brzojavka slika nadčloveški napor, in ogromne žrtve, katere so stale Japonce pri zavzetju nemške trdnjave Tsingtau v Izhodni Aziji. Nemška posadka se je branila do skrajnosti z neprimeranim junaštvom. Padlo je na stotine japonskih ženijskih vojakov, predno se je Japoncem posrečilo razstreliti nemško skladišče za smodnik. V teh bojih so krogle nemških strojnih pušk pokosile kar cele vrste Japoncev, še predno so mogli prodreti do bodečih žičnih ograj.

V japonskem uradnem poročilu se naglašja — skrajno trdovratni odpor nemške posadke, osobito še nočne boje ob svitu lune. Ko so japonske čete zavzele predutrdbo tsingtauske trdnjave „Moltke“, so se začeli tako srditi boji, da je izdal poveljnik japonskih oblegovalnih čet povelje, da se mora boj takoj ustaviti, da ne bi prišlo do preveč groznih pouličnih bojev.

Razmerje med Rusko in Kitajsko vnovič poslabšano.

Budimpešta, dne 8. novembra.

Carigrajski poročevalec budimpeštanskega lista „Az Est“ poroča svojemu listu: Razmerje med Kitajsko in Rusijo se je vnovič poslabšalo. Ruska vlada je vprašala v Peking, glavnem mestu Kitajske, kaj pomeni veliko zbiranje kitajskih čet ob kitajsko-ruski meji. Kitajska vlada je pa odgovorila na to vprašanje zelo hladno, da ima sedanje postopanje Rusije in z njo zvezane Japonske napram Kitajski tako sovražne znake, da bi Kitajska postavila v nevarnost svoj lastni obstoj, ako se ne bi sedaj z oboroževanjem pripravila na vse slučaje.

Katoliška duhovščina v vojaški službi.

(Objavil vojaški škof E. Bjelik v „Rechsposti.“)

Skozi 14 dni sem nadzoroval na severnem bojišču dušno pastirstvo; moral sem se pa zaradi nujnih opravkov zopet vrniti nazaj na Dunaj, da pozneje nadaljujem nadzorovanje še tudi tam, kjer tega sedaj nisem mogel storiti.

V tem času sem imel priliko, da sem si ogledal delovanje vojaške duhovščine na bojni črti, pri četah, v vojaških bolnišnicah na bojiščih, v trdnjavah, v krajih, kjer se čete zbirajo in odpošiljajo na bojno črto, v bolnišnicah za okužene ter v drugih vojaških zdravstvenih zavodih in moram v njihovo pohvalo reči, da opravlja katoliška vojaška duhovščina svojo službo ne meneč se za smrt na junaški način in z vso požrtvovalnostjo. Na bojni črti delujejo celo usoda naših hrabrih vojakov v strelskih okopih. Neki vojaški duhovnik, ki se je zglasil pri meni, je bil skozi celih 13 dni v teh strelskih jarkih, in sicer ne da bi imel le betvice slame pod seboj; zopet neki drugi v najneverjetnejši obleki, ki jo je dobil deloma od častnikov, deloma od moštva, od vsakega kak kos, ker je bila njegova prvotna obleka raztrgana in zato nerabna, njegova prtljaga se je pa nekje izgubila. In to je usoda večinoma vseh katoliških vojaških duhovnikov pri četah na bojni črti. Da je v takem slučaju redna ožja služba nemogoča, je pač umevno.

V vsaki vojaški bolnišnici sem našel vojaške duhovnike, kojih požrtvovalno delovanje se je tudi od predpostavljene pohvalno priznavalo. Osobito v bolnišnicah, v katerih se nahajajo na griži in koleri oboleli vojaki, oskrbujejo katoliški vojaški duhovniki dušno pastirstvo brez vsake bojazni neustrašeno noč in dan.

Naši vojaki so pobožni in bogaboječi, celo tisti, ki so že davno pozabili moliti, so se zopet naučili moliti. Kamorkoli sem prišel, da tolažim ranjene in bolne v njihovem materinem jeziku, povsod sem našel trdno zaupanje v Boga, ganljivo pobožnost in pogostokrat sem prejel odgovor: „Bil sem že pri spovedi, moje vesti ne teži nikak greh.“ Mnogojezničnost ranjencev dela sicer marsikatere težave. — vsak vojaški duhovnik bi moral znati vse jezike v državi, če bi hotel ustreči vsem zahtevam. Ljubi Bog bo gotovo štel našim vrlim vojakom popolni kes, ko jega nikjer ne manjka, za resnično pokoro in jim v slučaju smrti odprl sveta nebesa.

Za padle, ranjene ali ujetе duhovnike, ki jih je precej veliko, so pripravljene drugi duhovniki, da jih nadomeščajo. Pomanjkanje vojaških duhovnikov postaja vedno večje. Včasih je pa tudi zelo težko dobiti, ali manjka duhovnika ali ne, ker večkrat bolnišnicam in drugim zavodom, v katerih se zdravijo bolni ali ranjeni vojaki, ni mogoče takoj

ali pravočasno naznaniti višjemu poveljstvu pomanjkanje vojaškega duhovnika. Toda skrbi se neprestano za to, da se nastale vrzeli nadomestijo z rezervnimi vojaškimi duhovniki in že sedaj prosim častite gospe vojaške duhovnike v rezervi, ki pričakujejo upoklic v armado, da si pravočasno oskrbijo primerno toplo, pa tudi duhovniško obleko ter da si izprošijo v slučaju upoklica potrebnih navodil od svojih vojaških oblast, ki ti naletel sem na marsikaterega vojaškega duhovnika, ki ni bil primerno oblečen in je taval cele tedne okrog, predno je prišel na določeno mu mesto.

Katoliške redovnice junakinje krščanskega usmiljenja. O srditih bojih okoli Yperna poroča „B. Tagelant“ med drugim tudi sledeče: Skoro vse vasi okoli Yperna so popolnoma zapuščene. Samo v Mosslede-u so Usmiljene Sestre ostale v svojem samostanu in zdravijo zdaj nemške vojake kakor so pred dvajsetimi dnevi ležale angleške in francoske ranjence. Poročevalec lista je govoril s prednico, sestro Klementijo, katera ž 15 dni sem ne spi v postelji, ampak le dremlje kake dve uri na stolu. Njena celica in postelja sta sicer bili porušeni od neke granate. Na samostanski porti delijo sestre tudi beguncem, bolnikom in ranjencem vsak dan mleko, kavo in juho.

Slovenci!

Ker se za spodnještajerske Slovence ni ustanovil poseben vojni oskrbovalni urad, je visokorodni cesarski namestnik za Štajersko, Manfred graf Clary-Aldringen poveril z odlokom dne 8. novembra 1914 št. 6-3395-1 g. dr. Benkoviča, dr. Korošca in dr. Verstovška, da skrbijo za podporo vojakov, ki izpolnjujejo na bojiščih svojo plemenito domovinsko dolžnost. Podpisani so osnovali začasni „Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“, ki se bode po potrebi razširil.

Prva naloga odbora je, da priredi vojakom na bojišču, zlasti spodnještajerskih polkov, kolikor mogoče prijeten Božič. Zato prosi odbor posameznike, župnijske, občinske urade, okrajne zastope, okrajne in krajne šolske svete, društva itd., da se mu naklanjajo v ta namen darila v denarju, v zimski spodnji obleki, v cigaretah, smodkah itd.

Posebno naj se uporabi dan 2. decembra., ko je presvitli cesar pred 66 leti nastopil vlado, da se nabira za božična darila, ki se bodo poslala našim vojakom na bojišče.

Ker se morajo do 6. decembra odposlati vsa darila na bojišča, zato prosi odbor, da se ozira pri vpošiljanju na to časovno določbo. Vsaka pošiljatev, ki se bode objavila v listih, naj se naslovi:

„Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“, Maribor, Koroška cesta št. 5,

Za odbor:

Dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Verstovšek.

Raznoterosti.

* **Duhovniške vesti.** Župnijo Zalec v Savinjski dolini je dobil č. g. Anton Veternik, župnik na Dolu pri Hrastniku.

Prof. Kociper zbolel. Kakor poroča „G. V.“, je vojni kurat profesor Jan. Kociper, ki se nahaja na severnem bojišču, zbolel na griži.

Č. g. Hubert Rant, divizijski župnik na severnem bojišču, se nahaja, kakor se nam poroča, v kolera-bolnišnici. Natančnejši podatki se nam niso javili.

Novi rektor „Collegii Germanici“ v Rimu je postal p. Ferdinand Ehrenborg, rojen v Oldenburgu. L. 1883. je dovršil abiturientsko izkušnjo, nato je pa vstopil v družbo Jezusovo.

Častiti duhovščini se naznanja, da je v Lincu izšla ravnokar knjižica: „Supplementum ad brevium.“ Knjižica obsega spremembe v breviju. S pomočjo te knjižice in psalterija se more opravljati brevir po novih predpisih, dasiravno bolj težavno. — Knjižica stane 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naša bralna in izobraževalna društva. Priporočamo našim društvam, da zopet nemoteno delujejo za izobrazbo našega naroda. Nobeno naše slovensko društvo ni prepovedano.

V zadnji številki „Casa“ je priobčil brežiški g. kaplan Fr. Sal. Spindler študijo o Rihard Wagnerjevem „Parsifalu.“

Važno slovstveno podjetje. „Leonova družba“ bo z novim letom začela izdajati slovstvena dela nekako po vzoru „Družbe sv. Mohorja“. Za l. 1915 izda „Leonova družba“ že sledeče knjige: 1. Prvi zvezek Zbranih spisov o. Skrabca. 2. Prvi zvezek poljudno-znanstvene knjižnice: Jos. Gruden, slovenski župani v preteklosti. 3. Louis Coloma, Lapalije, roman. 4. „Čas.“ „Čas“ bo izhajal kakor doslej kot dvomesečnik po šestkrat na leto. Druge knjige bodo izšle, ko se bojni metež nekoliko unese; vsekako pa ne pred Veliko nočjo. Obžalovati je, da še upravni odbor ni organiziral poverjeništev. To se da pri nekoliko dobri volji takoj izpeljati, če ne povsod, vsaj po večini krajev. Želeti bi bilo, da se upravni odbor ne boji preveč organizacijskega dela in zamujeno popravi.

Aktuelna knjižica. „Stražin“ podlistek „V deželi faraonov“, spisal dr. M. Slavič, prof. bogoslovja v Mariboru, je ravno kar izšel v lični knjižici z egiptjsko pokrajinsko sliko na naslovni strani ter se dobi v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru za 70 vin., po pošti za 80 vin. Knjižica ima na 100 straneh sledečo vsebino: 1. Pot v Egipt; 2. Dežela egiptjska; 3. Zgodovina egiptjska; 4. Prebivalstvo egiptjsko; 5. Staroegiptjska prosveta, njeni sledovi, moderni svet; 6. Današnja Kaira, mošeje, grobišča, šole; 7. Svetopisemski spomini v Egiptu, izhod iz Egipta; Slovo od čitateljev. — Ker je g. profesor lanskega leta potoval po Egiptu, nam je v obliki zanimivega potopisa podal sistematičen pregled vseh važnejših reči Starega in Novega Egipta. Pred našimi očmi nastane čudovita Nilova dežela, se razvija 6000letna zgodovina Egiptčanov ali Koptov, se nam predstavljajo prebivalci dežele s svojimi nazori, s svojimi verami, s svojimi prosvetami, s svojimi zmagami in s svojimi porazi od prvega početka do današnjih dni. Čitatelj hodi kakor po grobišču davnih dni skozi to starozanimivo deželo, vidi sledove človeškega truda, človeških zmot. Kakor iz 1001 nove zvenijo nekažeri prizori, kakor ljubi znanci iz otroških let nas zopet srečavajo očaki izraelskega naroda v Egiptu in sama sv. družina, Jezus, Marija in Jožef na begu v Egiptu. Kdor bo prebral knjigo, bo razumel tudi položaj današnjega Egipta, bo si znal razlagati sedanji boj Turkov proti Angležem v Egiptu, vedel bo, kako težaven bo upor proti Angležem, ki s trdo pestjo tlačijo današnje Egipčane k tlom. Pred dobrimi 100 leti so Napoleonovi topovi pred piramidami vzbudili Egipt iz tisočletnega spanja. Ali bo sedanja borba vzbudila Egipt k novemu vselejšemu življenju, kdo ve? Kdor se hoče na zanimiv in kratek način seznaniti z Egiptom, kdor hoče razumeti današnje stremenje v Egiptu, naj seže po tej knjižici!

Pobiranje doneskov za vojake Sp. Štajerja. Slovenski odsek je začel danes razpošiljati na poverjenike, da pobirajo doneske za spodnještajerske vojake na bojiščih. Vse pole se naj blagovolijo vrniti še s tako malimi prispevki, ker se predložijo svoj čas c. kr. namestništvu z darili vred. Izkaz vseh dobrotnikov objavijo slovenski listi.

*** Akademično društvo razpuščeno.** Nižjeavstrijsko namestništvo je razpustilo srbsko-akademsko društvo „Zora“ na Dunaju.

Častni občan. Občinski odbor občine Št. Rupert nad Laškim je imenoval dolgoletnega župana J. Bezgovšeka za častnega občana.

Lička železnica. Črta Knin—Ogulin je že v prometu. Od Ogulina dalje je izgrajenih 8 km. Podvzete je prepričano, da bo železnica leta 1915 gotova.

Avstro-Croata. Hrvatsko parobrodno podjetje Avstro-Croata je morala ustaviti svoje plovitbe, ker ji je vlada odrekla podporo.

Prostost ogrskim narodom! Vsled domoljubnega zadržanja ogrskih narodnosti, n. pr. Rusinov in Rumunov, se je ogrska vlada odločila, da bo odslej drugače postopala proti njim. Grof Tisza je naznanil aradskemu rumunskemu škofu Metianuju glavne koncesije. 1. Vsi radi političnih zločinov ali prestopkov obsojeni bodo oproščeni, preiskave bodo ustavljene. 2. Ljudskošolski zakon bo na korist narodnostim spremenjen. 3. Volilna pravica se razširi tako, da se od strani vsaka, proti narodnostim naperjena ost. 4. Pri uporabi jezika na sodnijah se bodo upoštevale želje narodnosti. 5. Narodnostne barve in znaki se dovolijo. — Ko se to izvede, bodo ogrske narodnosti prosto dihale in se še bolj trdno oklepale svoje skupne domovine. — „Narodne Novine“, glasilo hrvatske vlade, priobčuje na prvem mestu to-le brzojavno vest iz Budimpešte: Z ozirom na lojalno zadržanje narodnosti, ki žive na Ogrskem, je Njegovo Veličanstvo pomislilo vse osebe, ki so obsojene v narodnostnih procesih, nadalje vse osebe, ki so obsojene radi razžaljenja Veličanstva ali radi političnih prestopkov. Obenem je Njegovo Veličanstvo odredilo, da se ustavi vsi enaki procesi, ki so še v teku.

*** Vojni kurat, preč. g. Zagoršak,** piše s severnega bojišča z dne 30. oktobra: Veselil sem se, da bom na praznik Vseh svetnikov imel mir in lahko maševal, a prišlo je drugače. Komaj 2 dni smo bili z našo potujočo bolnišnico na enem mestu in že je prišlo povelje, iti zopet naprej. Včeraj je bilo krasno vreme, toplo in je ves dan sijalo solnce. Danes pa je zopet mrzlo, dežuje, vreme, da se Bogu usmili. Novega ni ničesar. Tudi se danes ne sliši grmenje topov kakor zadnje dni. Kako rad bi bil te dni doma, a božja volja je drugače. ... Da danes sem še zdrav, a če bo tako vreme, bomo kmalu vsi bolni.

Slovenski učitelj ranjen. Enoletni prostovoljec Anton Štenfancioza, učitelj pri Sv. Duhu na Stari gori, je ranjen v levo podlehnico in se nahaja v mariborski bolnišnici.

Čez 5000 učiteljev na Češkem v vojaški suknji. V zadnji seji češkega deželnega šolskega sveta je bilo konstatirano, da je bilo brez drugega poziva domobrancev in brez učiteljev, rojenih v letih 1892—1894, poklicanih pod orožje 2615 čeških in 1757 nemških učiteljev, vsega skupaj torej 4372 učiteljev. Ako pristajemo k temu učitelje drugega poziva domobrancev, ki so že stopili pod orožje in mlade učitelje, ki bodo še ta mesec oblekli vojaško suknjo, pa ni dvoma, da bo na Češkem vsega skupaj 5000 učiteljev zamenjalo učilnico z bojiščem.

Vojaške barake v Mariboru. Gradnja vojaških barak v Mariboru dobro napreduje. Na zemljišču za-

daj za artilerijsko vojašnico bo v kratkem izgotovljenih 15 vojaških barak. Blizu infanterijske vojašnice bodo postavili 5 vojaških barak, 2 sta že skoraj dograjeni. Vrh tega še bodo gradili barake za vojake, ki so oboleli na nalezljivih boleznih. V vsaki teh barak bo prostora za 250 mož in bodo nastavili v nje novince, ki so bili pred kratkim upoklicani pod orožje, deloma bodo pa tudi nastanjeni v istih tisti črnovojnikih, ki bodo pri novačenju od 16. novembra naprej poklicani pod orožje. Ranjeni in bolni vojaki pa so nastanjeni v tukajšnjih vojaških bolnišnicah, v šolskih, javnih in zasebnih prostorih.

Ujeti Indijci v Ljubljani. Z dovoljenjem policijskega ravnateljstva se je podal tržaški konzul Združenih držav Severne Amerike, Ralph Busser, s svojo soprogo v nedeljo, dne 8. novembra dopoldne iz Trsta v Ljubljano, da obišče vojne ujetnike, ki so angleški podaniki in ki so nastanjeni na ljubljanskem gradu. Prinesel jim je potrebnega zimskega perila in obleke, katero so darovali Angleži, Amerikanci in tudi Avstrijci. Deželno divizijsko poveljstvo v Ljubljani je takoj dovolilo konzulu obisk ujetnikov na gradu, katerega je svoj čas vlada toliko popravila, da je sposoben za stanovanje. Med ujetniki je 28 Indijcev iz Kalkute, 9 iz Bombay-a, 3 iz Malte in nekaj Francozov. Konzul Busser je vprašal vsakega ujetnika, kako mu gre, toda vsi ujetniki brez izjeme so se izrazili z laskavimi besedami, da postopajo Avstrijci z vojnimi ujetniki zelo lepo. Ker so ujetniki večinoma mohamedanske vere, jim dajo za živež žive ovce, katere si potem sami po svojem obredu zakoljejo in pa skuhaajo v posebni, za to določeni kuhinji. Konzul je dal ujetnikom tudi denarja, da si morejo kupiti cigarete in tobaka. Lepo ravnanje Avstrijcev z ujetniki je napravilo na konzula globok utis.

„Gospica, ko se vrnemo, se poročiva“, je rekel neki črnovojnik, ki je bil dobre volje, ko je šel na vojsko, na kolodvoru v Camenzu neki dražestni gospici, ki je razdeljevala darila črnovojnikom. Smehlja je odgovorila gospica: „Videla bom, če boste držali besedo“. Kako je pogledal podjetni črnovojnik, si lahko predstavljamo, ko mu je zašepetala na uho ravateljica postajne postrežbe: „Govorili ste s princezino Friderik Viljem Prusko“.

Vojno posojilo. Nemški časniki prinašajo danes prospekt, s katerim vabi finančno ministrstvo na subskripcijo davkoprostega 5%nega vojnega posojila. Posojilne titrese glasijo na 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 K ter multiplikacije z 10.000 K.

Kolera v Mariboru. Notranje ministrstvo razglašja z dne 11. novembra, da se je prigodil tudi v Mariboru 1 smrten slučaj kolere.

Cepljenje proti koleri. Praška docenta štabni zdravnik dr. Weih in polkovni zdravnik dr. Spät uporabljata na severnem bojišču immunserum proti koleri, kojega dobivata iz kunčeve in konjske krvi. Kri od omenjenih živali, koje se inficirajo s koleriranimi bacili, se sežge in to krvno olje — po iznajditelju Wilchowskijevo krvno olje imenovano — se vceplja vojakom. Zaradi opreznosti je pridelovanje krvnega olja zelo počasno. Profesor Wiechowski, farmakolog na praški univerzi, razpolaga sedaj le z 2000 kg krvnega olja. Immunserum ne učinkuje sicer absolutno, vendar je število smrtnih slučajev zelo majhno.

*** Cepivo za tifus.** Kemik v Lyonu na Francoskem je iznašel cepivo za tifus. Cepljenih je že 10.000 ljudi. Tudi vojaštvo cepijo s tem serumom.

*** Strašen prizor v cirkusu.** V cirkusu Krone (Charles), ki igra zdaj na Dunaju, se je zgodil dne 31. m. m. strašen prizor. Krotilec H. Wagner predstavlja, kako je ukrotil 12 tigrov. Med njimi se nahaja tudi 2½ leta stari sibirski tiger, ki se še-le 10 dni kaže. Tiger ni ubogal in ko mu je Wagner za hip obrnil hrbet, je tiger skočil od zadaj na krotileca in ga je ugriznil v desno roko, krepelje pa mu je zasadil v hrbet in v tilnik. Krotilec je bil v veliki nevarnosti, ker so tudi ostali tigri postajali nemirni. Uslužbenici so brizgali v tigra vodo, ki je nato izpustil svojo žrtev. Wagner je sam pozval tigre v njih kletke. Gledalci nevarnosti splošno niso zapazili, tako hitro se je ves prizor končal.

*** Sv. Peter pri Mariboru.** Od 29. sept., ko smo pokopali Alojzijo Protner roj. Senekovič iz Dragučove pa do novembra nikdo ni umrl pri nas. Dne 8. nov. pa je zaspala po dolgotrajni mučni bolezni Cecilija Bračko roj. Frizer na Vodolah. N. v m. p. — Sicer so nas med tem strašile „smrtne“ novice, da bi bilo padlo več naših vojakov na bojišču. Poizvedovali smo pri „Rud. križu“ na Dunaju, pa nismo dobili gotovega obvestila. Posebno pogrešamo: Janeza Črnko, kmeta v Nebovi, Janeza Šlik, kmečkega sina iz Hrence, o drugih smo izvedeli, da so ranjeni, pa ne vemo, kje so. Mi upamo, da se bomo videli z vsemi, in da so tisti, ki se nam nič ne zglašijo, v ruskem ujetništvu. Dosedaj je z naše župnije odšlo na vojsko 156 mož.

*** Iz Ptujkega polja.** C. kr. uradni vodja v Ptujju je izdal odlok, da se sme točiti žganje od sedaj naprej ob delavnih samo do 6. ure zvečer, ob nedeljah pa sploh ne. Kako so mu vsi pametni ljudje hvaležni, kažejo razne opazke. Nek mož je rekel: Ta odlok pomeni veselje in žalost. Veselje za pametne ljudi, posebno za poštene ženske, žalost za pijance, ki mislijo, da se ga morajo vsaj v nedeljo do pijanosti napiiti. Neka žena je rekla: Bog daj nebesa tistemu, ki si je to „postavo“ izmislil; seveda, kadar bo umrl. Še bolj hvaležni bi bili mi g. uradnemu vodji, če bi prepovedal še ob nedeljah med pozno službo božjo sploh točiti alkoholne pijače, potem se ne bi dogajali v tem resnem času tako žalostni dogodki, ka-

kor v neki fari pri Ptujju, ko so se na roženvenško nedeljo tiste pri cerkvi stekli potem, ko so se med opravičilo v bližnji krčmi napiili.

*** Sv. Lovrenc na Dr. p.** Dne 11. okt. t. l. je daroval č. g. o. Gabriel Planinšek iz Pleter novo sv. mašo pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Nova sv. maša, dar te v Kralja miru, v času, v sredi strahov te svetovne vojske. Med navzočimi smo pogrešali brata Janeza, ki je pa poslal starišem in gostom sledeči ganljiv pozdrav. „Dajte cesarju, kar je cesarjeva, in Bogu, kar je božjega! Predragi mi oče in mati! Nobeden izmed nas ne more dopovedati in tudi ne občutiti, koliko sta vidva skrbela in pretrpela za nas že od rane mladosti do s dan, ko Vama je ljubi Bog vzel najstarejša sinova, katerih enega je poslal v obrambo domovine, da čuva telo, posodo neumrjoče duše, a drugega pa je postavil v službo duše same. Toda, draga mi roditelja, vajino delo, bridkost, trud in strah je venčan, z veseljem vzdigneta svoji sivi glavi ter s tolažbo in zaupanjem gledata v bodočnost, ker spolnila sta svoje dolžnosti. Ljubi Bog naj Vaju ohrani še mnogo let nam v veselje, po smrti pa nam daj vsem skupaj večno zveličanje. In Vas, ljubi mi bratec in sestre, spomnim samo na srečo, ki jo je Bog obljubil istim, ki četrto božjo zapoved natanko izpolnjujejo. Naj Vam bo vedno sveta četrta božja zapoved, nobeden naj se ne spotakne na meni kot najstarejšim, če je videl kedaj kaj slabega, naj si že bo v kakšni koli reči. Vam pa, cenjeni gostje, ki ste se zbrali danes v naši hiši, kličem od najvišjega do najnižjega prisrčni: Dobro došli! iskreno pozdravljeni! Jaz sem v duhu med Vami in izpijem kupico črnega istrjanca danes na zdravje vseh. Bog Vas živi!“

*** Formin.** V torek, dne 3. t. m., so zvonovi sv. Marijete žalostno naznanjali, tužno vest, da se je prejšnji večer pr selila v večnost mlada, komaj 26 let stara žena Neža Fistravec, roj. Vaupotič. Žalost je pretresla vsakega in sicer tem bolje, ker je postala omenjena žrtev svojega materinskega poklica. Rajnica se je v februarju t. l. poročila z vzglednim oslušovskim mladeničem Alojzijem Fistravec. On je padel pred kratkim kot junak na severnem bojišču. Ker jima je bilo odločeno kratko zakonsko življenje na tem svetu, imata boljše tam, kjer ni nadlog — nad zvezdami — N. v m. p.!

Ljutomer. Franc Jožefova šola, pri Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 15. novembra t. l. točno ob 3. uri popoldne v telovadnici šolarski koncert. Na sporedu je čveteroročno sviranje na klavirju, goslanje ter proizvajanje A. Kosi-jeve spevoigre: „Letni časi“. Čisti dohodek je namenjen avstrijskemu Rudečemu križu. Vstopnina I. sedeži po 1 K, II. 80 vin., III. 60 vin., stojišča 30 vin. — K obilni udeležbi vabi učiteljstvo.

Sv. Primož na Pohorju. Umrl je vsled griže na Ogrskem rezervist Jožef Lorenci dne 17. oktobra.

*** V Zrečah sta umrla:** Lorgor Franc in Uršula Jelen-ova. V obeh hišah je „Slovenski Gospodar“ mnogoletni gost. Naj torej njihov list zapiše žalostno domačo družinsko spremembo. — Svetila jima večna luč!

Konjice. Na severnem bojišču je umrl dne 20. oktobra vsled dobljenih ran pred sovražnikom v bolnišnici v Dobromilu stotnik pešpolka š. 2 g. Friderik Strasser.

Št. Pavel pri Preboldu. Okrožni zdravnik dr. Vinko Tajnšek se je poročil z gđ. Olgo Zanierjevo, hčerko šentpavelskega trgovca.

Sv. Jurij ob Taboru. Dne 1. novembra je izbruhnil v gospodarskem poslopju Janeza Terglava, brata deželnega poslanca g. Alojzija Terglava, požar, ki je v kratkem času upepelil poslopje in hleve. Zgorelo je tudi več poljskih strojev, veliko žita in stelje. Živino so rešili. Škoda znaša 9000 K. Iz okoličice je prihitelo gasit več požarnih bramb, čemur se je zahvaliti, da ni zgorela tudi hiša g. Terglava in sosednja poslopja. Sumi se, da je zanetila zlobna roka požar.

Sv. Pavel pri Preboldu. Umrl je dne 30. oktobra v St. Pavlu v Savinjski dolini g. Josip Vidic, nadučitelj v p. Pokojnik je bil oče gg. deželnosodnega svetnika Otona in ministerijalnega uradnika dr. Frana Vidica. Svetila mu večna luč!

Šmartin v Rožni dolini. Nepopisna žalost se je razlila čez našo župnijo, ko se je v torek, dne 3. t. m. popoldne naenkrat raznesla vest: nadučiteljeva gospa je umrla. Kdo bi mogel misliti kaj takega. In vendar je res. O ti neusmiljena, neizprosna smrt! Iztrgala si tako nepričakovano iz naše sredine pač eno najboljših žen in mater, kar jih imamo v župniji, to blago in vedno postrežljivo poštarico, ljubeznivo in dobrohotno sosedo, globokoverno in tako izgledno pobožno gospo. Menda ga tudi ni, ki bi ga bila blaga rajna kedaj razžalila. Tako pa trdno upamo, da je smrt, če tudi je prišla tako nepričakovano in naglo, nikakor ni našla nepripravljenega, saj je prav pogosto pristopala k mizi Gospodovi, da bi, kakor je sama rekla, mogla prav izpolnjevati svoje težavne dolžnosti, ter je še nekaj ur pred svojo smrtjo — in seveda še zdrava — poslala v župnišče lep dar „za Marijin altar“ O sedaj ti pa, preblaga pokojna, Marija že v nebesih plačuje tvoje zadnje dobro delo. tvoim žalostnim ostalom pa naj izprosi srečnost, da bodo ta strašni udarec nosili močni in udani.

Dol pri Hrastniku. Za avstrijski Rudeči križ so darovali: po 1 K: Pavlič Marija, Kostanjevec, Nezman, Ahčan Jernej, O-rožen Jernej, Draksler Jakob starejši, Draksler Jakob mlajši, Nezman, Draksler Neža, poštar Draksler Anton, Sentjurer Miklavž, Kupšek Rozalija, orožniški postajevođa Sprogar, gosliničar J. Bantan, orožniški postajevođa Vargazon, nadučitelj Horvat, o-

rožniški četovodja Breznik, Neznani, orožniški četovodja Kokol, orožniški postajevodja Skrabl, čevljar Teršek; Sentjuro Franc 5 K, Suinta 2 K, Turnšek Ivana 2 K, Stopar Marija 1.40 K, N. Dragar v Hrastniku 12.46 K, Strahovnik 3 T, Sentjuro 2 K, Neznani 4 K, kaplan Peršuh Anton 5 K, gostilničar Pust Matija 2 K, Jurij Mokotar 7 K, Marija Golouh 1 K, kaplan Anton Peršuh 2 K, Marička Kreže 1 K, Cilka Knez nabrala 30 K in sicer so darovali: 3 K Cilka Knez, po 2 K: Knez Jakob, Knez Marija, Velaj Jozefa, Knez Franciška, Plazar Marija, Zunič Ana, Lekšan Marija, Kuhar Fani, Kuhar Marija, Kuhar Gerta; po 1 K: Knez Janez, Tratnik Marija, Sopor Marjeta in drugi še manjši prispevki; Ana Dolinšek, nabrala 17 K in sicer so darovali: 2 K Terezija Wouk; po 1 K: Dolinšek Alojzija, Meke I., Močnik Kristina, Probst Leopold, Pust Jera, Klemen Marija, Babič Šicika, Dernovšek Ana, M. P., Dolinšek Andrej, Neimenovan, Dolinšek Ana, Dolinšek Jozef in drugi manjše prispevke; Marija Grešak nabrala 15 K in sicer so darovali: č. g. župnik Anton Vetrnik 2 K, po 1 K: Marija Podmenik, Martin Učakar, Janez Ahčan, Franc Zajc; po 1.20 K: Ana Bantan, Jozef Hribarnik, drugi manjše doneske; Orožen Marija nabrala 12.86 K; darovali so: po 1 K: Treza Jevnišek, Dolšek Marija, Grešak Marija, Jovan Jera, Golouh Mihael, Jakl Marija, Jakl Jera, H. Hrastelj, drugi manjše prispevke; Jazbinšek Neža, nabrala 7 K; darovali so: Jurij Završček 1 K, drugi manj; Stopar Neža nabrala 11.90 K, in sicer so darovali: po 1 K: Strahovnik Neža, Strahovnik Franc, Kupšek Neža, Rovšek Neža, Zore Alojzija, Neimenovana, Sopor Neža 3 K, Majcen Marija 2 K, drugi pa manjše prispevke; Korbar Barbara nabrala 23.60 K; darovali so po 1 K: Maier Neža, Srgan Marija, Jezernik Jurij, Kim J., Vrtnik Marija, Oštr Franc, Golouh Zalika, Golouh Franciška, M. in B. Korbar 1.70 K, drugi manjše prispevke; Jovan Neža nabrala 7.36 K; darovali so po 1 K: Zora Franc, Pepelnak A., drugi manjše prispevke; Jozefa Urbajs nabrala 10 K; darovali so po 1 K: Rakar Josip, Krivec Mici, A. J., Neimenovan, Marija U., drugi manjše prispevke; skupaj 205.40 K.

Zadnja poročila, došla v petek, 13. nov. Posadka v Przemyslu izborna razpoložena.

Listi priobčujejo pismo, ki ga je pisal neki vojak trdnjavske posadke v Przemyslu dne 4. oktobra. Pismo se glasi:

„Civilno prebivalstvo v Przemyslu so oblasti pozvale, naj zapusti mesto, ker se bo trdnjava najbrž zopet oblegala. Posadka je izborna razpoložena in upa, da si bodo Rusi na trdnjavskem zidovju zopet skrhalo svoje zobe. Mi smo zadnji čas spravili v trdnjavo velikanske zaloge streliva, živeža in drugih vojnih potrebščin, ki zadostujejo tudi za večmesečno obleganje. Včeraj se je že slišalo iz bližine streljanje topov kot znak, da se ruska oblegovalna armada bliža trdnjavi. Včeraj sta krožila nad trdnjavo dva sovražna zrakoplova. Obstreljevali smo ju iz neke trdnjavske utrdbe, a bila sta previsoko, da bi se ju dalo zadeti. Jaz sem bil ravno zunaj na prostem, ko sta zrakoplova tudi s puškami, a ni se dalo dognati, ali so strelji zadeli in poškodovali zrakoplova ali ne. Zdelo se mi je, da sta se zrakoplova v trdnjavski okolici spustila na tla. Jaz upam, da bomo drugo obleganje tako dobro prestali kot prvo. Nad trdnjavo že frčijo granate in šrapneli, ki pa večinoma grejo previsoko in ne napravijo kakšne posebne škode. Mi imamo boljše topove kot Rusi.“

Izpraznjenje Krakova

Trdnjavsko poveljstvo Krakova je naročilo županstvu, da se mora izpraznjenje Krakova zelo hitro izvršiti, ker preti trdnjavi obleganje. Sedež sodišč in državnega pravdnštva so premestili v Olomuc na Moravsko. Župan Krakova dr. Leq in vsi občinski svetovalci in odborniki so že zapustili Krakov. Za vladnega komisarja je imenovan profesor dr. Novak. Poštna blagajna je premeščena iz Krakova in poštni uradi v Krakovu sprejemajo le samo navadna pisma, ne pa tudi denarne pošiljave. Vsi železniški in politični uradniki so zapustili Krakov, istotako vse banke. V času od pretečene sobote do torka je zapustilo 20.000 oseb Krakov.

Tudi bližnje mesto Podgorce izpraznjujejo. Na Dunaj je prišlo tle dni čez 12.000 oseb iz Krakova, ki pripadajo po največ imovitejšim slojem.

Kavalerijski boj na Rusko-Poljskem.

Dunaj, 12. novembra.

Z bojišča proti Rusom se uradno poroča:

Razun boja med avstrijsko in rusko kavalerijo pri Kosminke (na meji Nemčije na Rusko-Poljskem pri mestu Kališ severno-zahodno od Čenstohova), se včeraj na severnem bojišču ni vršilo bojev. Sovražne poizvedovalne čete, ki so hotele izvedeti, kako se giblje naša armada, so bile vržene nazaj. V sedanjih vojnih podvzetjih se je zopet pokazala vsrajnost in neustrašenost naših čet.

V Srbiji prodiramo neprestano.

Dunaj, 12. novembra.

S srbskega bojišča prihaja uradno poročilo: Umikajoči Srbi se na celi črti zasledujejo. Zadnje sovražne straže se v močnih postojankah neprestano borijo z našimi četami. Ob Savi (izhodno od Šabca) so naši zasedli višine na izhodni strani črte Osecina—Makucani—Novoselec. Ta srbska mesteca ležijo južno-izhodno od Šabca.

Sovražnik se umika v smeri proti Koceljevo in Valjevo. (Koceljevo leži na cesti, ki vodi iz Šab-

ca v Valjevo. Naši zrakoplovci poročajo, da je več tisoč vozov srbskega trena in provijanta na tej črti zastavilo pot umikajoči se srbski armadi.

Razun plena, ki ga omenja včerajšnje uradno poročilo, so naši zaplenili zopet 4 srbske topove, 14 vozov streliva, 1 municijsko kolono, več zalog streliva in živil, mnogo trena, šotorov in drugega vojnega gradiva. Ujeli smo tudi mnogo Srbov; število ujetnikov še ni natanko določeno.

Črnogorski poizkušeni vpadi v Dalmacijo.

„Hrvatski Dnevnik“ poroča o bitki pri Lisca ob črnogorski meji iz Sarajeva:

Več takozvanih Srbov iz Krivošije je poblegnilo k črnogorski armadi, kjer so poročali, da v okolici Lisca ni nič naših vojakov in da je za to tam upad v Dalmacijo najlažji. Izdajalci so pa jako nasedli, ker niso slutili, da se za njih hrbtom približujejo močni oddelki naše armade. Črnogorci so verjeli poročilom Krivošijcev in so odposlali 750 mož, da upadejo čez Lisac v Dalmacijo. Upapolno in srčno so Črnogorci prodirali, niti slutili niso, kako da bodo poraženi. Zadeli so pred vsem na orožnike in na finančne stražnike, ki so se pa vsled ukaza vsi umaknili, da izvabijo Črnogorce v past. Nato je otvorila naša gorska artilerija v družbi naših strojnih pušk morilen ogenj, ki je uničil ves črnogorski oddelek. Niti en Črnogorec ni ostal v tej bitki živ! Po tem za Črnogorce usodnem boju so Črnogorci sami pomorili krivošijske izdajalce v mnenju, da so jih namenoma napačno poučili, da se vjamejo v nastavljen jim past.

Srbi obstreljujejo avstrijski ladji v Donavi.

Budimpešta, 12. novembra.

List „Pesti Hirlep“ je dobil iz obdonavskega mesta Kenevara poročilo, da so Srbi dne 10. novembra obstreljevali s srbskega brega dva avstrijska parnika, ki sta plula po Donavi. Ko sta parnika priplula po reki Temeš v Donavo, so ju takoj pozdravili Srbi s topovskimi streli. Obstreljevanje se je nadaljevalo celo pot do Pančove. Nekaj šrapnelov je zadelo eno ladjo na krov. Ranjena sta bila kapitan in en mornar. Parnika sta kljub srbskemu ognju srečno priplula na svoj cilj.

Uradno poročilo o stanju nemških čet.

Berolin, 12. novembra.

Iz velikega vojnega stana z dne 12. novembra predpoldne se poroča:

Nemške čete so zapodile sovražnika, ki je prodiral iz Nieuporta v smeri proti Lombartzyde, nazaj čez reko Yser. Na izhodni strani reke Yser notri do jezera Yser ni nobenih sovražnih čet. Prodiranje nemških čet na južni strani Dixmuidena proti zalivu Yser je uspešno.

Tudi na izhodni strani Yperna je bilo prodiranje nemških čet uspešno. Ujetih je bilo čez 700 Francozov, zaplenjeni 4 topovi in 4 strojne puške.

Vsi napadi Francozov v izhodnem gorovju Argonnen so bili odbiti.

Na izhodnem bojišču je zapodila nemška kavalerija na izhodni strani mesta Kališ močne ruske kavalerijske čete v beg.

Ypern pred padcem.

Berolin, 12. novembra.

Berolinski list „Berliner Tageblatt“ poroča iz Christianije sledeče:

Po semkaj došlih poročilih so odposlali v Belgijo velikansko število svežih nemških čet. Napadi med Ypernom in Arrasom trajajo dalje. Mesto Ypern je v plamenu. Nemške čete bodo v najkrajšem času zavzele Ypern. Vsi angleški listi poročajo, da obstreljuje Ypern težka nemška artilerija. Londonski list „Times“ poroča, da padajo v mesto nemške granate goste kakor toča. List „Daily Chronicle“ pa piše, da obstreljujejo nemški topovi kalibra 28 in 32 cm mesto Ypern. Nemške čete nameravajo pri mestu Ypern predreti bojno črto francosko-angleško-belgijskih čet in prodirati čez Hazebrouck na Calais. Nemška težka artilerija že dva dni obstreljuje iz daljave Ypern.

Joffre neprijetno iznenaden.

Amsterdam, dne 12. novembra.

Amsterdamski list „A. Courant“ piše: Nemške čete so zavzele na zahodni strani prekopa Yser posamezne ceste, katere niso bile pod vodo. Belgijske čete zapuščajo važne obrežne postojanke. Včeraj, dne 11. novembra, je bil zadnji obupni napad Belgijscev odbit.

Iz Geneve se poroča monakovskemu listu „Münchener Neuēste Nachrichten“ sledeče: V najnovejši objavi francoskega vrhovnega poveljnika Joffrea se priznava neprijetno iznenadenje, da so nemške čete izkoriščale meglene dneve na ta način, da so nemoteno in spretno utrjevale nemške postojanke okrog mesta Ypern. Temu se imajo Nemci zahvaliti, da so bili vsi sunki francoskih čet v smeri Boulers odbiti in da so bile francoske čete med Lys-om in Ypernom večkrat poražene.

Posadka potopljene križarke „Emden“.

London, 12. novembra.

Uradna Reuterjeva brzojavka poroča: Poveljnik majhne križarke „Emden“, kapitan Müller in poročnik Franc Jozef princ Hohenzollern se nahajata v ujetništvu in nista ranjena.

Na „Emdenu“ znašajo izgube 200 mrtvih in 30 ranjenih.

Angleška admiraliteta je zaukazala, da se izkažejo ujeti posadki „Emdena“ vse vojaške časti ter da se kapitanu in častnikom ne smejo odvzeti njih sablje.

Nemci potopili angleški topovski čoln.

London, 12. novembra.

Angleška admiraliteta uradno razglša:

Torpedni topovski čoln „Niger“ je danes zjutraj na morski višini pri Doverju (morska ožina med Anglijo in Francijo) prišel v boj z nemškim podmorskim čolnom. Nemški čoln je „Nigerje“ potopil. Vsi častniki in 37 mož „Nigerjeve“ posadke se je rešilo.

„Niger“ je bil zgrajen leta 1892 in je bil dolg 70 m. Posadka je štela 85 mož. Torej se je 48 mož potopilo.

Uradno poročilo o uspehih turških čet.

Carigrad, 11. novembra.

Iz turškega glavnega vojnega stana se uradno poroča:

Na kavkaški bojni črti so napadle turške čete že drugo črto ruskih postojank. Po izpovedi beguncev in ujetnikov je razpoloženje v ruski armadi zelo slabo.

Francoska križarka in torpedovka sta oddali nekaj streliv proti obrežju pri Fokiju in pri Smyrni. Ko sta pa naleteli na odpor, sta takoj odpuli. — Prizadjali nista nobene škode.

Ustaški Buri zmagujejo.

Vodja ustaških Burov, Devet, ima uspehe. Napadel je poveljnika anglofilskih Burov, generala Cronje, pri Wimbargu ter ga porazil. Skoro gotovo mu je Cronje zašel v past. Devet ga je namreč naskočil iz zasede, tako, da je moral Cronje pustiti celo svoj voz.

Ranjeni in padli.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Moštvo: Absenger Karol, četovodja, ranjen; Adam Avgust, rezervist, r; Ambros Franc, pešec, r; Andrä Alojzij, pešec, r; Arnuš Jakob, pešec, r; Arnuš Jakob, korporal, r; Arnuš Rudolf, korporal, mrtev; Babič Alojzij, rezervist, r; Babič Jurij, pešec, r; Bastič Franc, pešec, r; Baumgartner Moric, pešec, r; Bedenik Franc, četovodja, r; Bednarček Jozef, pešec, r; Belec Jakob, korporal, r; Belej Jozef, pešec, r; Benc Franc, pešec, r; Bence Jozef, trobentač, mrtev; Berger Franc, pešec, r; Bezgovšek Jurij, rezervist, r; Bezjak Anton, pešec, r; Binder Alojzij, frajtar, r; Binder Franc, frajtar, r; Binder Mihael, pešec, ranjen; Birtič Ernest, četovodja, r; Blažič Alojzij, pešec, r; Blažič Franc, pešec, se ga pogreša; Blazinc Mihael, korporal, mrtev; Blatnik Franc, pešec, r; Bobek Vid, pešec, r; Bogovič Janez, korporal, r; Bohanec Vinko, pešec, r; Böhm Jozef, pešec, r; Böhm Matija, pešec, r; Bolte Franc, pešec, r; Bonstingel Franc, pešec, r; Borstner Alekš, pešec, r; Bradac Franc, pešec, r; Brandl Karol, korporal, mrtev; Brandl Karol, pešec, r; Bratanič Anton, korporal, r; Bratanič Janez, pešec, r; Bratanič Jozef, frajtar, r; Braunegg Unton, frajtar, r; Bregar Fil, pešec, r; Brilej Henrik, pešec, r; Brinjec N., korporal, r; Brinovec Janez, pešec, r; Brož Jozef, kadet, r; Brumen Jernej, pešec, r; Buchinger Franc, frajtar, r; Bukošek Karol, rezervist, r; Cagran Jozef, pešec, r; Caf Janez, pešec, r; Cafuta Blaž, pešec, r; Cajhen Ignacij, pešec, r; Čakš Janez, rezervist, r; Čakš Julij, pešec, r; Čančar Martin, rezervist, r; Cater Avgust, pešec, r; Čečko Martin, rezervist, r; Celcer Konrad, korporal, r; Celofiga Franc, pešec, r; Čermelj Franc, pešec, r; Černič Alojzij, pešec, r; Černič Jozef, pešec, mrtev; Černe Konrad, korporal, r; Černeca Janez, pešec, r; Černoša N., pešec, r; Česnek Benedikt, pešec, r; Četin Anton, pešec, r; Četin Jozef, pešec, mrtev; Chermaz Peter, pešec, mrtev; Sirjak Martin, četovodja, r; Cizerl Tomaž, pešec, mrtev; Čmager Janez, pešec, r; Cokan Matija, pešec, r; Čonč Janez, trobentač, r; Čopak Franc, pešec, r; Črnko Janez, rezervist, r; Čuk Karol, enoletni prostovoljec, r; Čvetko Ljudovik, pešec, r; Čvetko Vinko, pešec, r; Damiš Sinezij, narednik, r; Dezovnik Alojzij, frajtar, r; Dietrih Anton, rezervist, r; Dlouchi Janez, pešec, r; Dobaj Jozef, pešec, r; Dolšak Bernhard, pešec, mrtev; Draxler Franc, rezervist, r; Freisinger Franc, pešec, r; Dreža Peter, pešec, mrtev; Drobejnik Anton, pešec, r; Drozg Feliks, korporal, r; Drozg A., rezervist, r; Duh Karol, frajtar, r; Duh Jozef, rezervist, r; Dusak Matevž, četovodja, r; Dvoršak Matija, trobentač, r; Eger Franc, pešec, r; Eichberger N., pešec, r; Eltrin Alojzij, pešec, mrtev; Emeršič Janez, pešec, r; Emeršič Jakob, frajtar, r; Emeršič Janez, pešec, r; Engel Franc, rezervist, r; Ernst Jozef, pešec, r; Ertl Ciril, pešec, r; Faleš Alojzij, pešec, r; Färber Alojzij, pešec, r; Fasching Jozef, pešec, r; Faulend Anton, rezervist, r; Ferik Gašpar, pešec, r; Ferleš N., korporal, r; Ferš Janez, pešec, r; Fiala Pavel, frajtar, r; Fiačž Gašpar, pešec, r; Filipič Avguštín, pešec, r; Fink Florijan, frajtar, r; Hugon Fischerauer, pešec, r; Fliessner Jozef, frajtar, r; Folt Alfonz, enoletni prostovoljec, r; Forstnerič Jozef, pešec, r; Fras Jakob, rezervist, r; Fras Franc, pešec, r; Fras Konrad, pešec, r; P. Fras, frajtar, mrtev; Friedauer Jozef, pešec, mrtev; Friedl Al., pešec, r; Friedl Franc, pešec, r; Friedl Pavel, korporal, mrtev; Friess Jozef, rezervist, r; Frisch Karol, enoletni prostovoljec, korporal, r; Fresek Janez, korporal, r; Fruhmann Franc, pešec, r; Frühwirt G., rezervist, r; Frühwirt Franc, pešec, r; Fuchs Franc, četovodja, r; Fuchs Janez, korporal, mrtev; Fuchshofer N., pešec, r; Fürpäss Franc, četovodja, r; Fürst Franc, pešec, r; Gajšek Franc, pešec, r; Gajšek Jurij, pešec, r; Galler Joz., frajtar, r; Gambotz Karol, častniški sluga, r; Gangl Franc, rezervist, r; Ganza Matija, frajtar, r; Garb Jozef, pešec, r; Gärtner Franc, pešec, r; Gärtner Jozef, pešec, r; Gašparič Jozef, korporal, r; Gaube Jozef, pešec, r; Gec Janez, četovodja, r;

Lamprecht Janez, pešec, r; Lampret Jernej, pešec, r; Landfahrer Karol, pešec, r; Lang Anton, pešec, r; Lang Ozbalt, rezervist, r; Lanzl Peter, narednik, mrtev; Lappi Jožef, korporal, ranj.; Lašič Janez, četovodja, doma iz Slivnice pri Mariboru, ranjen; Laznik Jakob, pešec, r; Lasbacher Ernest, korporal, r; Ledinek Janez, frajtar, r; Lednik Franc, rezervist, r; Leitner Franc, pešec, r; Leopold Jožef, pešec, r; Lep Henman, pešec, r; Lesjak Vinko, pešec, r; Leskovar Franc, frajtar, r; Leskovšek M., frajtar, r; Lesnik Franc, pešec, r; Letnik Janez, korporal, r; Levart Alojzij, četovodja, r; Lidenbaum Avgust, četovodja, r; Lindner Anton, pešec, r; Lindner Matija, pešec, r; Lipovšek Anton, pešec, r; Lip Henrik, pešec, r; Ljube Franc, pešec, r; Loibner Janez, pešec, r; Loipner Jožef, pešec, r; Lončarič Fr., pešec, mrtev; Lončarič Martin, rezervist, r; Lorber Andrej, pešec, r; Lorber Franc, pešec, r; Lorber Franc, pešec, r; Lorber Jožef, pešec, r; Lunešnik Janez, pešec, r; Mačkoviček Jožef, pešec, r; Madile Jožef, pešec, r; Magnes Pavel, pešec, r; Mohorko Anton, pešec, r; Maierhofer Anton, pešec, r; Majav Fr., pešec, r; Majcen Franc, pešec, r; Majhenič Mihael, pešec, r; Majer Franc, korporal, r; Majerič Franc, frajtar, r; Mali Fr., pešec, r; Zemljčič Jurij iz Kraljevca, r; Prelog Jožef iz Slabincev, mrtev; Zinkovič Janez iz Okoslavca pri Sv. Jurij ob Ščavnici, mrtev; Rauter Franc od Kapele pri Radgoni, mrtev; Polančič Janko iz Jarenine, r; Žizek Vinko, korporal, od Sv. Antona v Slov. gor. ranjen. (Konec sledi.)

Pešpolk št. 47:

Polančič Alojzij, pri oddelku strojnih pušk, doma iz Jarenine, ranjen.

O p o m b a: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se pride v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogrškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poročajo, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Direktorij za lavantinsko škofijo od 16. do 22. novembra.

16. Fer. 2. De ea. c. vir. oia de Fer. curr. et ppr. lo. Suffr. ad Pr. m. Praec. 1. lo., Or. Dom. praec. In M. (Dom. Praec.) 2. Or. Fidelium, 3. A. cunctis. Praef. comm. Benedic. Duo. — Vesp. (Ant. et Ps. de Fer., a cap.) de seq. Suffr. Ad Compl. Praec.
17. Fer. 3. S. Gregorii Thaum. Ep. C. sem. c. a. Invit. et Hym. de Col., Ant. Ps. V. et Lt. 1. N. cum RR. de Ser. occ., rel. ut ppr. lo. Suffr. Ad Pr. m. Praec. 1. lo. In M. Gl. 2. Or. A. cunctis. 3. ad lib. — Vesp. de seq. (ut in Csi. Or. Deus, qui nobis) com. praec. Compl. de Dom.
18. Fer. 4. In Dedicacione Basil. Ss. Petri et Pauli App. dupl. mai. c. a. Ad L. et Hor. Ps. de Dom. rel. oia. ut ppr. lo. In M. Terribilis Gl. Cr. (in Ser. omitt. parenth.) — In 2. Vesp. (ppr. lo.) com. seq. et S. Portiani P. M. (Or. Infirmitatem) Compl. de Dom.
19. Fer. 5. S. Elisabeth. Vid. dupl. c. a. oia ut Fer. 3. praec. et ppr. lo. not.; 9. L. et com. sim. in L. (et Hor. oia de Fer., a cap. de Col. Or. ppr.) et M. Cogn. vi. Gl. Or. ppr. — Vesp. (ant. et Ps. de Fer.) a cap. de seq. (m. 3. v.) com. praec.
20. Fer. 6. S. Felicis de Valois. C. dupl. c. a. oia. ut heri et ppr. lo. not. (L. 1. et 2. de Fer. curr., 3. de Sabb. seq.) etm. ad L. et Hor. In M. Iustus Gl. Or. ppr. — Vesp. de seq. (ppr. lo.) com. praec. Ad Compl. (de Dom.) et per crastin. term. Hym.: Iesu, ... qui natus e ad Pr. m. V. Qui natus.
21. Sabb. Praesentatio B. M. V. dupl. mai. c. a. oia. ut ppr. lo.; ad L. et Hor. Ps. de Dom. rel. ppr. In M. Gl. Cr. Praef. B. M. V. Et te in Praesentatione. — Vesp. de seq. Dom. (oia de Sabb. et ppr. lo.) com. praec. (ppr. lo.) et S. Caeciliae V. M. (ppr. lo. h. a. simpl.) Compl. de Sabb.
22. Dom. 25. (ult., sub num. 24.) p. Pent. et 5. Nov. De ea sem. c. vir. Off. de Dom. ut in Ps. (et Dom. praec.) ac. ppr. lo. not.; c. m. S. Caeciliae (s.) V. M. in L. et M. Appl. p. pop. Gl. Cr. — In 2. Vesp. Dum. (in Ps. et ppr. lo.) com. seq. (ppr. lo.), S. Caeciliae V. M. (ppr. lo.) et S. Felicitatis M. Compl. de D. m.
23. Fer. 2. S. Clementis I. (s) Pp. M. dupl. c. r. Invit. et Hym. de Col., Ant. Ps. V. et L. 1. N. cum RR. de Fer. curr. rel. ut ppr. lo. RR. 1. N. pro 2. C. adhib. 9. L. et com. simpl. in L. (Ant. ppr. Ps. de Dom. ad Hor. Ant. et Ps. de Fer., a cap. de Col. Or. ppr.) et M. Gl. — Vesp. (ppr. lo.) a cap. de seq. (m. 3. v.) com. praec. (ppr. lo.) et S. Chrysogoni M.
24. Fer. 3. S. Ioannis a Cruce C. dupl. c. a. oia ut heri et ppr. lo. not.; 9. L. et com. S. Chrysogoni in L. (et Hor. oia de Fer., a cap. de Col., Or. ppr.) et M. Os. Iusti. (1. lo.) Gl. — Vesp. (Ant. et Ps. de Fer.) a cap. de seq. com. praec.
25. Fer. 4. S. Catharinae V. M. dupl. c. r. oia ut Fer. 2. praec. et ppr. lo. not., ad L. et Hor. oia. ut heri not.; In M. Loquebar Gl. Or. ppr. — Vesp. (Ant. et Ps. de Fer.) a cap. de seq. com. praec. ac. S. Petri Alex. Ep. M. (Or. Infirmitatem).
26. Fer. 5. S. Silvestri Abb. dupl. c. a. oia ut Fer. 2. praec. et ppr. lo. not.; 9. L. et com. S. Petri Alex. Ep. M. in L. (et Hor. oia de Fer. a cap. de Col.) et M. Os. iusti (2. lo.) — Com. 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer., a cap. de Col. Or. ppr.)
27. Fer. 6. De ea. c. vir. oia. de Fer. curr. Lt. 1. et 2. de hac. Fer. L. 3. de Sabb. seq. Or. Dom. praec. Suffr. ad Prim. Praec. 1. lo. In M. (Dom. praec.) Ornes ut ibi, Praef. comm. Benedic. Duo. — Vesp. de Fer. Or. Dom. praec. Suffr. Ad Compl. Praec.
28. Sabb. In Vigilia S. Andreae Ap. De ea. c. viol. oia. de Sabb. (9. Ant. Ps. V. 3. N. (Lt. ut in Vigil. Apost. Ad L. 2. lo. (Suffr.) et Hor. Praec. Fer. Or. Da, quae sumus (de Col. Conf. Pont.) In M. ppr. 2. Or. Concede 3. Eccl. vel. pro Pp. Praef. comm. Benedic. Duo. — Vesp. de seq. Dom. (Ant. e L., Ps. de Sabb., a cap. ppr. lo.) com. S. Saturnini M. Compl. de Sabb. et Praec.

Nota: Vide Direct. dioec.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880. prodaja se vse pod lastno ceno. Ustanovljeno 1880

Ure

Velika zaloga ur, dragoceno-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik
zastonj. Gramofone od 20-200 K.

- Niklasta remoat-ura K 350
- Pristna srebrna ura K 7-
- Original omega ura K 24-
- Kuhinjska ura K 10-
- Budilka, niklasta K 3-
- Poročni prstani K 2-
- Srebrne verižice K 2-

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar

Mariber, Gosposka ulica 28
Kupujem zlatnino in srebro.

Ker sem prevzel službo vodilnega zdravnika v „zavodu za rekonvalescente“ „rudečega križa“ v Sv. Jurju ob j. žel., spremenim nekoliko moje ordinacijske ure, tako da ordinujem vse druge dni kakor sedaj, v sobotah pa dopoldne od pol 11 do 12 ure, popoldne pa od pol 3. do 6. ure.

Ordinacijski lokal je kakor dosedaj v Celju, Krožna ulica št. 9 v I nadstropju.

Dr. Anton Schwab, praktični in zobozdravnik.

Zakaj

ne pišete takoj po naj-
novejših vzorcih in kra-
jni cenik, kateri se vam
dopušlje zastonj in po-
šljinje prosto iz Prve Go-
senjske razpošiljalnice
Ivan Savnik, Kranj. 150.

POZOR!

Nainovejše poročilo:

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpo-
trebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarčič :: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Celje, Narodni dom.
Franc Kolenc

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi pray dobro:

- Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
- Novomodno volno za ženske in dekleta,
- Najnovejše perilno blago za obleke in bluze,
- Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
- Blage za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
- Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
- Predpasnikev velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
- Zmraj novosti robocev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. D. (Herreng. D.)

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zim-
ske moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v ve-
letrgovini

R. STERMECKI
V CELJU št. 301

— Pišite po cenik. —

Obleke

iz modernega in najboljšega blaga
v vsaki velikosti izdeluje točno in
solidno po najnižjih cenah

Jakob Veziak

krojaški mojster
v Mariboru

Grajski trg, v gradu

imam tudi bogato zalogo izgotovljenih oblek.

Pohištvo

razpošilja na vse strani
trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.
Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinjska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovice lesa in macesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapciranega pohištva.

Sloboden nakup. Slobodne na ogled.
Ilustrovani ceniki brezplačno!

Dražba

cerkvenega vina bo dne 17. novembra pri Sv. Petru
niže Maribora ob 10. uri predpoldne.

Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

maša, zelenjava in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice imajo v zalogi

Franc Strupi Celje

veljtrgovina s steklom, porcelanom, svetilnicami, šipami itd.

Najugodnejši vir za nakup šolskih predmetov za trgovce in šole

kakor raznovrstni pisemski, konceptni in strojepisemski papir, svinčnike, peresa, peresnike, kamenčke, tablice, radirke, črnilo, šolske torbice, barve, barvane svinčnike, kreda, gobice itd. se dobivajo najcenejše v velikanski izbiri pri tvrdki

Goricar & Leskovšek Celje

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladev in šolskih tiskovin. Ilustrirani cenik bre plačno na razpolago.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlase damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Absolutno pristno vino.

zajamčeno

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Velika izber **pletenin**

lastnega trpeznega izdelka. Vozički za otroke, potovalne korbice, vrtno pohištvo in pohištvo za verande, naslonjači i. t. d. po najnižjih cenah, istotako Brenabor vozove. Popravila izvršujem točno in zelo poceni.

Izdelovatelj pletenin

A. PRAH

Maribor, Tegetthofstrasse 21.

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar: Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedne svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg vogal Stolne ulice

Priporočam svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4%, Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prebuda. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno položišče (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti papilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojeje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih sredstvih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le knjižo.

Uradne ure so vsake sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 9. do 12. ure dopoldne izvenredni obravnave. V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2% od dneva vloga do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.	Daje posojilo na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.	Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. - Posojilnica daje tudi domače hranilnike.
--	--	--

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2%

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.